

Du är Petter Söderlind. Du föddes 1950, 1982 är du alltså 32 år gammal. Du bor på skärgårdsön Granhamn i ett hus där du alltid har bott. Tomten är dina föräldrars och de bor bara några meter längre upp i ett annat hus.

Varför bor du kvar? Anledningen heter Rina och är din syster. Någon gång i mitten på sjuttioalet konstaterade man att hon inte var riktigt frisk, det var något i hennes hjärna som inte stämde. Din uppgift i livet har varit att se till henne, bo med henne i huset på tomten där du alltid har bott. Man skulle kunna säga att det kväver dig.

Dina kusiner, Stellan och Lina, brukade bo i huset också, förr. Om somrarna. De hade ingen egen Pappa och du fick dela med dig av din. Det här handlar om dig, din syster, dina kusiner, men framför allt om Pappa.

Petter
mest kring 1982

Kära Ni,

tänk er Göteborg. Tänk er vampyrer. Tänk er vampyrer – i Göteborg. Inga spår efter Alex är ett vanligt friformsäventyr. Äventyret handlar om mig och därför är det väl inte mer än rätt att jag skriver detta förord. För för mig är *Inga spår efter Alex* speciellt, för att handlar om mig, men för er kommer det att vara ett vanligt äventyr; kanske kommer ni att komma ihåg någonting, kanske en träffsäker mening eller ett fantastiskt samspel, kanske kommer allt att vara glömt när ni lämnar rummet, vem vet? För att ni skall ha det så bekvämt som möjligt har jag krävt att mitt äventyr skall inrättas på två sätt, men innan jag presenterar de båda sätten vill jag berätta litet mer om äventyret så att ni är bättre rustade att fatta det beslut som jag snart skall ställa er inför.

Om vad handlar *Inga spår efter Alex*? *Inga spår efter Alex* handlar inte om vampyrer, jazzande brinnande dvärgar eller om mörka hemligheter. *Inga spår efter Alex* handlar om mig, det handlar om minnen och drömmar, om hur minnet sviker oss gång på gång, om missuppfattningar och om riktiga och felaktiga slutledningar. Rättelse: meningen är att *Inga spår efter Alex* skall handla om allt detta, men till syvende och sist är det ni som väljer vad äventyret faktiskt skall handla om, och mer er menar jag inte Er, utan er alla: Stellan och Lina; Petter och Rina. Det här är till för er.

Allt som står i detta häfte är tvivelsutan sant. Många timmar satt jag i länstolen i mina engelska filtofflor med benen invirade i en filt och läste korrektur. När jag slutligen var klar övervakade jag själv hela rättningsprocessen och stod själv vid valsarna för att försäkra att allt gick rätt till vid dupliceringen. Min blotta existens garanterar sanningshalten. Vad är då sanning? Vems sanning? Sanning för vem?

Vad som är viktigt här är att allting redan har hänt, eller så hände det inte. Ännu viktigare är att ingenting viktigt kommer att hända. Nu vet ni, och nu är det dags att fatta beslutet. Nuså, detta är era valmöjligheter: *Inga spår efter Alex kan spelas efter en i förväg iordninggjord mall som specificerar vad som borde följa på vad eller inte*. Det är hela saken. På intet sätt garanterar det ena en bättre upplevelse än det andra. Det finns nämligen inga mörka hemligheter som skall upptäckas.

Det är ni som måste fylla äventyret med innehåll, förlänga era tidigare liv, liv som *Stellan* och *Lina*; *Petter* och *Rina*. Ni kommer att förstå, småningom, ge er till tåls.

Min son Petter drömmer om att bli en stor författare. Det kommer han aldrig att bli, men det hör inte hit. Hursomhelst har han satt samman dessa häften, jag har bidragit med vissa vackra meningar och strukit andra. Försökt minska på bruket av fula ord och kraftuttryck. Minimerat användningen av ord som till exempel kuk.

Vänligen,

Pappa

Jag vill låna litet plats här efter Alexanders förord. Det är så här vi skall göra: längst bak i detta häfte finns en lista över centralhändelser och siffror som svarar mot de numrerade texterna i detta häfte. Huruvida centralhändelserna kommer att ta sig uttryck i scenariot eller inte låter jag vara osagt och slutligen är det ändå upp till er. Titta på vilka texter som svarar mot vilka centralhändelser och försök destillera dina huvudintryck av just de texterna utan att samtala med andra. Sammanfatta det i rutan för centralhändelsen och se till att du har hyfsad koll på det som du skrivit i rutorna – d.v.s. att du har koll på de olika centralhändelserna.

Den övriga texten är också viktig för finlirets skull, men för att de grova dragen skall framgå måste du göra detta. Läs gärna igenom hela häftet flera gånger, det är därför som du fått så god tid på dig. Framförallt, titta inte på vilka textstycken du skall läsa – läser du inte allt kommer du inte att förstå.

Slutligen, om du har några som helst frågor om Inga spår efter Alex går det utmärkt att ställa frågor till antingen *Alexander*, *Jan* eller *Tobias*. Ring oss, ryck tag i oss – se till att få tag i oss.

Med hopp om att vi alla skall ha litet trevligt,

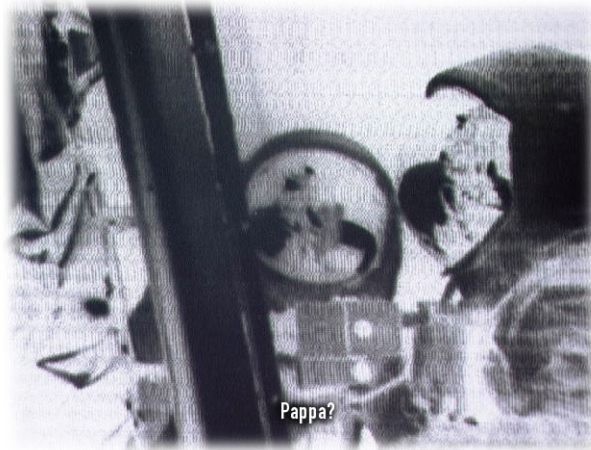
Tobias Wrigstad

Tobias har en poäng i det han skriver i sitt förord, men eftersom vi har dragit lott om i vilken ordning de olika förorden skall komma och jag hamnar sist känns det som om jag ganska tryggt kan säga hans förord utan att få skit för det i hans.

Vad jag tycker att han har missat är att påpeka att i Inga spår efter Alex är rollerna det absolut viktigaste. *Om ni inte har hajjat rollerna är det gomidda*. Därför är det ännu mer viktigt att rycka tag i någon av oss och snacka om äventyret om det är något som inte är klart som korvspad. Med andra ord: läs ditt rollhäfte. När du har läst det, läs det igen. *Sammanfatta, stryk under och läs det igen*. Tänk inte "vafan det är ju rollspel" och utgå från att du kan höfta 50%. Du behöver inte streckläsa det, bara läsa igenom det från början till slut åtminstone en gång, helst två eller fler. *Ta god tid på dig och försök förstå. Försök att känna vibbarna*. Misslyckas du är det bara vårt fel och kom och fråga så får vi försöka att förklara på ett annat sätt, säkerligen har andra problem med samma sak. Vi är inte perfekta. *Det är det bara Pappa som är*.

Inga spår efter Alex har lånat drag av Lars Jakobssons *Kanalbyggarnas barn* och *I den röda damens slott*, kanske mer än vad vi först trodde. *Wouldn't it be nice* av Brian Wilson och Todd Gould har också bidragit med nakna pappagestalter stående på köksbord skrikande "Jag är kung över den här familjen!". Vad skulle vi ha gjort utan dem?

hälsar Jan

I en notis i Expressen nyligen kunde man läsa att en tolvårig pojke hade fått armen avbiten av en haj men att hans farbror hade jagat ikapp hajen, bämt isär dess käftar och tagit tillbaka armen. Nu hade läkare sytt fast armen igen och allt var frid och fröjd. Detta hände naturligtvis i Amerika, var annars?

Tänk er Stockholms skärgård. Tänk er en Pappa som denna amerikanska farbror. Tänk er denna Pappa – i skärgården.

#1

Att leva på vår ö var inte alltid som att leva på en skärgårdsö. Ibland var det som att leva på en söderhavsö, eller på yttersta spetsen av en karg halvö i någon Grekisk övärld eller i Syditalien. Men det var trots allt en skärgårdsö.

På vår ö bodde ingen Österman. Ej heller någon västerfeigubbe eller Söderman. Vi bodde där: Wallert och Söderlind. Pappa, Mamma, Mamma, Stellan, Lina, Rina, jag (Petter), Johansson, Hermansson, Håkansson och tusen andra. Affärsbryggan sköttes och ägdes av Gunnarsson. Också kiosken.

Alla var vi skärgårdsbor. Men det var ingenting man talade om. Det var först senare. Vi var alla skärgårdsbor och rospiggar. Oavsett. Från Tjockö till Räfsnäs till Telje.

Vi hade inga invandrare. Vi hade fastlandsbor. Rospiggarna var inte fastlandsbor. Stockholmarna var inte rospiggar.

Att leva på vår ö var inte alltid som att leva på en skärgårdsö. Vi översvämmades inte av sommargäster. När industrisemestern började ockuperades inte tältplatser av tält eller naturhamnar av båtar. På affärsbryggan satt inte Gunnarsson med ena foten på dieselpumpen med sin cigarett och såg anstormningen. Ön blommade inte upp. Vår ö var alltid lika öde. Vår som vinter. Sommar som höst. Det är sant.

Vi var alla skärgårdsbor, skärgårdsbor och rospiggar. Men det var ingenting man talade om. Så var det bara. Precis på samma sätt som en pojke är en pojke och en flicka en flicka. Det är ingenting man talar om. Så är det bara. Det är först senare.

Vårt hus låg på vänstersidan när man seglade in i viken. Rakt fram affärsbryggan, snett till höger systrarna. Men det var också senare, och det skall vi heller inte tala om.

Vi kallade viken för Stillhetens hav. Pappa kallade vi för Pappa men han hette Alexander och alla andra kallade honom för Alex. Pappa var sjöpolis och varje morgon klockan åtta hördes ljudet i viken av polisbåtens tvåtaktsmotor och Pappa satte på sig poliskasken och gick nedför stigen ned till bryggan som fortfarande var daggvåt och klev upp på däck med en hand på räcket. Varje morgon vände han sig om så att han stod i fören när båten backade ut från bryggan och vinkade mot oss och log ett bländvitt leende. Samma leende som vi alla har på kortet, men mer om det senare, och sedan försvann han bakom träden och båten vände sig och man kunde höra det avtagande motorljudet. Stillhetens hav blev åter stilla och eftersom det var sommar, lov eller semester, gick det utmärkt att vända sig inåt väggen och dra upp täcket och somna om. Vakna senare, en ospecificerad tidsrymd, av kaffedoften. Masa sig ut i köket i söndriga engelska filttofflor och morgonrock och dricka en kopp med mycket mjölk och lyssna på fåglarna och båtarna och vinden. Titta ut på tomten och undra vad klockan var. Fundera över dagen, byta om till gårdagens gamla paltor och sedan gå uppför tomten till Storhuset där mammorna varit igång sedan sjutiden och nu satt och väntade på sjörapporten och löste sommarkryss i Allers och Svensk Damtidning. Det kan verka sorglöst. Allt beror på berättaren.

Men det var då och nu är nu och nu är Pappa död och begravnen, hans aska är spridd över havet, i en isränna som han själv farit på så många gånger mellan viken och Räfsnäs. Pappas skugga hängde som regntunga skyar över vår ö. Pappas skugga föll över oss alla. Vi var alla svarta nu. Solstrålarna nådde oss inte längre.

Vi trodde inte att Pappa kunde dö.

#2

Min pappa var polis. Min pappa var astronaut. Min pappa har träffat statsministern. Min pappa sade att han hade evigt liv. Min pappa hade alltid tid med mig. Min pappa sade aldrig "inte just nu" eller "imorgon, kanske". Min pappa hade en blå dräkt under den vita skjortan med en gul och röd triangel med ett stort "S" på. Min pappa lät mig sova ute på tomten i tält. Min pappa var med om månlandningen, han satt i det sista segmentet, i omloppsbanan runt månen. Min pappa lät de andra (Armstrong och Aldrin) komma till, orkade inte med berömmelsen. Min pappa låg lågt här, kom och gick som han ville. Min pappa var världens bästa pappa. Min pappa och jag hade hemligheter för alla andra. Min pappa fanns på riktigt.

#3

Rina är äldst. Sedan Lina. Sedan jag. Sist Stellan. Jag sover i underslappen uppe på övervåningen; vi har fyra våningssängar i ett stort rum med två fönster, ett åt öster och ett åt väster. Väggarna löper rakt en halvmeter innan de blir tak och sluttar, faller inåt och stöder sig på varandra och på taknocken för att inte störta in. Österfönstret är rakt och högt och smalt och vetter ut mot trädgården. Västerfönstret är bredare, litet snett och vetter ut mot Stillhetens hav.

#4

Huset är vårt, lika säkert som att gammal är äldst. Stellans planscher pryder väggarna, i stora byrån våra kläder och i den lilla byrån Linas och Rinas. Den enda möbelen som inte är vår är ett gammalt arbetsbord, Pappas gamla. Det går sprickor i träet som obeslutsamma rynkor i gammal hud och solljuset speglar sig i lackflagor och den luktar polish och polityr. Där ligger alla Pappas gamla tidningar och papper och pennor. Numer används det bara till deklarationen; Pappa sitter nere hos oss och räknar debit och kredit och kräver av oss att det skall vara knäpptyst och lugnt. Det krävs bara att en penna ligger fel på skrivbordet för att Pappa skall känna sig störd, fågelkvitter eller att Mammorna frågar om han ändå inte skall med ut i båten. "Det kan ju inte vara hälsosamt att bara sitta och räkna och skriva dagarna i ända." Hur väl de vill, hur fel det blir. Pappa kräver att få vara ifred, att få hålla siffror i huvudet utan att behöva svara på frågor stup i kvarten. Ibland måste Pappa försvinna en stund, en timme eller två, i ensamhet, för att kunna komma tillbaka igen.

#5

Bottenvåningens enda rum och kök luktar honungsmjölk och ostsmörgåsar. Kanske inte egentligen, men det är så förknippat med Linas honungsmjölk och ostsmörgåsar att man knappt kan vara där utan att tänka på lukten, vare sig den finns där eller ej. Hur många kvällar har vi inte suttit där, uppkurade i tevesoffan framför teven och sett på Snobbar som jobbar, Drop in och allt? Den minimala hallen luktar Pappas oljerock och stövlar som han hänger där för att han inte får ha den i Storhuset för mammorna. På dörrmattan står det "välkommen", även om mycket av texten har skavts bort, trots att vi nästan alltid går barfota. Det är bara på morgonen och på kvällen, när det är blött och kallt i gräset, som träskorna åker på. På något sätt blir det alltid så att träskorna hamnar nere hos oss, som ett krigstidslager av skor, drivor av skor, och vi lånar träschor från Storhuset när vi går ned som också hamnar här, blir kvar här, flyttar hit, emigrerar. Pappas svarta träschor med stänk av vit målarfärg på dörrmattan. Välkommen.

#6

Livet och striden. Krigare och björnjägare. Böckerna i bokhyllan stirrar på mig när jag sitter i stora rummet på bottenvåningen i vårt hus. De har bruna eller gröna ryggar och har guldtext och krusiduller. Jag borde läsa dem, allesamman, Pappa har läst dem. De ingick i hans uppväxt. Det är böcker från trettioalet allihop och de duger åt oss också, de är tidlösa. Skrivna av författare som visste vad det var att skriva.

#7

Pappa hade en kartong med sig när han kom. Polisbåtens tvåtaktsmotor ekade i viken, Pappa ströp gasen och lät den glida sakta in mot vår brygga som en tyst fisk. När den var nästan inne vände han riktning, bromsade upp båten. Karl och Axel kastade åt oss tamparna som vi fäste i bryggan och sparkade ned de blå gummifendrarna som skydd för båtens sida. Karl och Pappa bar ned kartongen, Karl skrattade och log och Pappa plirade mot oss och hade en cigarett i munnen och svettpärlor i pannan. De bar kartongen som var ganska tung uppför stigen mot huset, gick förbi vårt hus innan Pappa stannade upp, stod stilla en sekund och gjorde en min som om han glömt något, som om han tänkte till, och sedan backade hela kortegen, vi som var i släptåg efter och karlarna med kartongen, ned till vårt hus och in till oss, genom hallen, förbi Pappas oljerock, över dörrmattan och in i stora rummet. Pappa drog fram lågbordet och ställde kartongen ovanpå. Mammorna kom ned från storhuset för att titta på de också. Vi var åtta personer i rummet och det var trångt och förväntansfullt. Pappa rev bort kartongpapperet plågsamt långsamt först så att han i ett enda ryck kunde blottlägga innehållet. Vi hickade till, allesamman utom Pappa och Karl som visste förstås, men inte mammorna, när vi såg teveapparaten. Pappa fällde nonchalant upp antennen och lutade den mot kanten i fönstret, stack in kontakten i eluttaget. Teven gjorde ett tjutande ljud och snart såg vi myrorna kriga över skärmen. Pappa visade noga var han lade manualerna och sedan sade han åt Stellan att ta in ettan och tvåan

medan han följde Karl ned till båten. De slog ett manligt fast handslag och Pappa lösgjorde själv tamparna med den slocknade cigaretten i mungipan som hängde och slokade som ett blött halmstrå. Polisbåtens motor morrade otäckt och båten försvann ut i Stillhetens hav. Mammorna skakade på huvudet och tänkte på hushållskassan och försvann tillbaka in i storhuset och snart doftade det lantpaj och färskpotatis och fisk. Pappa satt i hammocken och såg ut över tomten och såg nöjd ut. Stellan pillade och skruvade och rattade och finjusterade. På teven såg vi på Drop-in med Kersti Adams-Ray. Jag tyckte alltid att det var ett så häftigt namn.

#8

Pappa lärde oss att dyka i från bryggan. Han lärde oss simma och dyka efter en blåmålad sten som han slängde allt längre ut i viken när det var stiltje och vattnet kristallklart som vid syditalienska kusten. Han visade hur man kastar sig i utan att slå emot botten hur nära ned det än är, hur man klarar sig länge under ytan utan luft och hur man andas genom ett vasstrå om man skulle bli förföljd av bovar och banditer. Pappa var full av knep och trix som bubblade upp ur honom, i allt vad vi tog oss bistod han med råd och dåd. Rina simmade bäst av oss allihop. Hon var som en fisk i vattnet, lång och smal och smärt. Hennes vita armar skar genom vattnet och sköt henne framåt med grace och fart. Hon var nästan lika snabb som Pappa och Rina och Pappa tävlade och vi stod vid bryggan och skrek och hejade så att det hördes över hela Stillhetens hav. Rinas kurviga och strömlinjeformade kropp och Pappas bredaxlade, brunbrända. Rinas simtag som knappt krusade vattenytan och hennes korta, svarta hår slickat utmed huvudet. Pappas armar som piskade skummet ur vattnet och sammanbitna tänder och röda ansikte och hals.

#9

Min pappa har sprungit hundra meter på tio sekunder blankt. Min pappa knep en mördare en gång med bara händerna. Min pappa var nästan två meter lång. Min pappa har däckat en tjur med ett enda slag. Min pappa var frisksportare. Min pappa har åkt i en av de vita bussarna. Min pappa var fäktmästare. Min pappa älskade färskpotatis med dill och en klick smör. Min pappa var med i frivilligbrandkåren och flög i slaget om Storbritannien. Min pappa var överste. Min pappa var chef för IB. Min pappa visste att de lyssnade på våra telefonsamtal, att bruset i linorna och klicken är ljuden när de byter band, att det är då det gäller att tala fort, fort, för då har de inga bevis. Min pappa kunde fyra meningar på ryska. Min pappa kunde beställa öl på sexton olika språk. Min pappa visste skillnaden mellan fin och dålig whisky. Min pappa har seglat runt jorden. När Pappa dog skulle Tony Curtis komma på begravningen.

#10

Pappa köpte skidor till alla utom mig, jag fick ta hans gamla avlagda. Isen hade inte lagt sig ännu, men det var skare på snön och det var innan hela mänskligheten glömde att man kunde åka skidor utan i förväg uppkörda spår. Vi gav oss av inåt ön till med termosar med varm choklad, nybakta kanelbullar. Pappa hade vitgrå vinterkläder så att han såg ut som en frivillig i finska vinterkriget fast med röd toppluva med en tofs som hängde i en femton centimeter lång garntråd. Vi låg efter honom med blicken fästade på skidspåren efter honom och den gröna Fjällrävenrygsäcken som doftade kanel. Vi såg rävar i vinterskrud och harspår och Pappa berättade sådant om skogen som vi inte visste, speciellt inte om vintern. Vi fikade och tittade på isen som blev allt tjockare undan för undan och sträckte sig längre och längre ut från strandkanten. Vi fikade och lyssnade på Pappa som berättade om djuren om vintern, om vinterpälsar och iden och ekorrars vinterförråd och möss som sover under snötäcket. Vi fikade och sedan satte vi på oss skridskor och åkte på vingliga ben över en liten insjö där istäcket var tjockt och skrovligt. Pappa lärde oss att göra piruetter och åttor. Vi fikade och sedan tog Pappa fram sågen och vi gav oss ut var och en för att försöka hitta den finaste granen och Pappa hittade en gran som inte var för hög och inte var för kort och inte hade för stort omfång utan var alldeles lagom. Vi fikade och sedan tog vi oss ut på isen och Pappa sågade upp ett hål i isen för var och en av oss och vi tog våra korta spön och Pappa och Stellan och jag turades om att sätta på maggot till alla och sedan sänkte vi ned betena under isen och väntade; såg på kondensmolnen från våra utandningar, väntade och väntade på en svag ryckning i linorna. Pappa drog upp fisk efter fisk, han log med hela ansiktet. Han bröt den heliga tystnaden och talade till fisken. Han lösgjorde fiskmunnarna från kroken och visade med händerna hur stor fisken var som han just dragit upp. Rina fick också en fisk och Petter fick två små. Vi fikade, och Pappa delade upp fisken som han dragit upp jämnt mellan oss och själv behöll han bara den stora för att det skulle bli rättvist. Vi surrade ihop grangrenarna så att granen blev nästan konformad och tunnare och lade den på en presenning och spände den efter oss och drog den genom skogen hem och ställde upp den på tomten till allmän beskådan. Vi fikade och sedan åkte vi hem i Pappas spår. Kanelbullarna var sådär färska och goda och smälte i munnen tillsammans med drickchokladen.

#11

Min pappa har fångat sill med bara händerna och dykt efter pärlor i Adriatiska havet. Min pappa har trålat i östersjön och bordats av ryska militärfartyg. Min pappa har jagat björn i Kaukasus. Min pappa har skakat hand med Gagarin. Min pappa berättade för mig hur det kändes att gå en rymdpromenad.

#12

Pappa bodde en sommar i Grekland tillsammans med Göran Tunström och Leonard Cohen i ett hus på ön Hydra. Solen stekte dem och de blev röda tillsammans. De drack Raki och kräktes tillsammans i ett vitkaklat badrum med ett hål i golvet istället

för toalettstol. Allt var bra tills kvinnorna kom, sade Pappa, och rösten var dov som av ett obehagligt minne. Ute i vardagsrummet var golvet vulkanrött av rektangulära stenar på diagonalen och i mitten stod en enorm svart flygel med svarta tangenter som negerkukar och strängar som var så spända att man trodde att pianot skulle implodera vilken sekund som helst. Det fanns inga dörrar, alla dörröppningar hade valvbågar och draperier och när man älskade hördes det ända ned till stranden där vågorna aldrig upphörde att rulla in och rasera sandslott och kärlekskranka meddelanden. Då och då flöt det upp maneter på stranden och hade man väl bränt sig fanns ingenting annat att göra än att supa sig full sade doktorn sade Pappa och det var precis vad vi gjorde. Vi söp och skrek och våra fötter svullnade och blev röda som signalkräftor. Vi skrev så att fingrarna blödde och papperena rullade ihop sig i den enorma hettan. Vi satt på taket i solen och skrev i samma ljusrus som födde Jag har betjänat kungen av England, men det var år senare, och då var vi alla hemma igen, Tunström och Cohen och jag, men på olika ställen och av olika anledningar. I kikaren såg man hela ön. Fastlandet i fjärran och Kreta som en avlägsen prick i bakgrunden. Pappa hade med sig en bozuki hem och varje gång han spelade på den (han spelade som om det hade varit en gitarr) råmade älgarna i skogen och mjölken på granngårdarna skar sig. Pappa slog sönder bozukin mot ett klippblock på skansen och gav bort resterna till Bosse Larsson och sedan var det inte så mycket mer med det. Jag har alltid velat åka till Grekland.

#13

Min pappa är starkare än din pappa. Min pappa har spelat i samma band som Clabbe. Min pappa vet var gränsen går. Min pappa vet hut. Min pappa sätter ett likamedtecken mellan förnuft och ansvar. Min pappa tycker att det viktiga är att människan kommer till månen, inte att det blir ryssarna eller amerikanerna som vinner. Min pappa åker med den som har raketerna först färdig. Min pappa skulle offra sitt liv för någonting han tror på. Min pappa skulle aldrig ljuga. Min pappa har ryckningar ibland i vänstra ögonvrån.

#14

Pappa blev inte ens pensionär. Så sent som för ett år sedan var det ingen som trodde att det skulle bli så här. Inte så snabbt, inte så snöpligt. Vi förväntade oss alla att Pappa skulle leva för evigt. Det eller en hjältedöd, nobel, självvald och uppoffrande. Att slutet skulle bli så svagt, så bittert, kunde vi aldrig tänka oss. Det stämmer inte överens med Pappa, eller med Pappas minne heller, för den delen.

Alla var där. Som om det vore Pappas födelsedag, men ändå inte. För var var Pappa? Var var det egenkryddade brännvinet? Kakor och kaffe bjöds det, men stämningen var sakral, betryckt; Pappa hade aldrig låtit det ske. Pappa hade heller inte gillat det.

Farbror Anton höll tal, fast han har blivit äldre och har litet problem med orden. Han kan inte riktigt hitta dem. Förr när han talade var det alltid knäpptyst, alla ville vi höra honom tala. I farbror Antons mun låg alla ord rätt. Han uttryckte sig förut så

gammalmodigt. Han kunde säga "horder" och "härskaror" utan att det lät tillgjort eller malplacerat. Nu satt han där, med det tunna håret litet okammat, med en vit skjorta och gubbväst. Sade nästan ingenting, men plötsligt plingade han i glaset med knivsändan och reste sig. Det var nästan plågsamt så långsamt det gick, och det var ibland endast med bästa vilja som man kunde ge mening åt meningarna. Orden kom stötvis och pauserna var långa. Precis som Pappa på slutet.

Att Pappa plötsligt skulle bli sjuk, att Pappa plötsligt skulle dö, kunde ingen av oss förstå. Särskilt inte Anton som räknat med att dö långt före Pappa. Det var ju trots allt över tio år dem emellan. Pappa var borta och vid kortändan av bordet stod ingen stol. Det var en bra lösning och mestadels tänkte man inte på det. Det var som om man väntade sig att Pappa när som helst skulle komma in genom dörren, öppna den lite bryskt och energiskt som vanligt, sparka igen den efter sig med stöveln, kasta kasken mot hängaren och missa med en hårsman. Som om vi alla sneglade mot dörren eller lyssnade efter dunket från polisbåtens motor.

Bosse gick sist. Han hade det så nära hem sade han. Och det är ju sant. Bara trettio meter från dörr till dörr. Mindre än en minut om man vill låna verktyg eller en kopp socker. Han känner sig nog behövd här, av mammorna, Bosse, och det är inte att undra på. Vi skakade alla hand med honom, litet stelt och onaturligt att skaka hand med närmsta grannen, och sedan gick han hemåt och hängde litet med huvudet tyckte jag. Märkligt hur det kan bli.

Äntligen ensamma. Mammorna ville själva plocka undan. De var trötta och ville vara ifred. Ville gå och lägga sig fast klockan bara är sex. En hel dag utan ordentlig mat, bara kakor och tårter och kaffe. Vi gick ned till oss, där vi brukade bo om somrarna förr, och pustade ut. Vi kände likadant allihop, utom Rina, som frågade efter Pappa. Tänk att det skulle bli så här.

Stugan såg sig ganska lik ut. Samma gamla planscher och affischer som för tio år sedan, våningssängarna på vinden och utsikten över viken och affärsbryggan var den samma, fast viken var täckt av is, och bara en smal ränna av vatten för passbåten fanns. Jag minns att pappa gick över isen på skidor ofta, när vi var små, och Pappa ville alltid komma fortare fram, skida över isen, istället för att gå landsvägen. På samma sätt som han alltid ville ro dit på somrarna. Han brukade ha matvarorna i en stor, grön ryggsäck som farfar köpt på "surplus" i England efter kriget och pilsnerbacken drog han efter sig i ett rep om midjan.

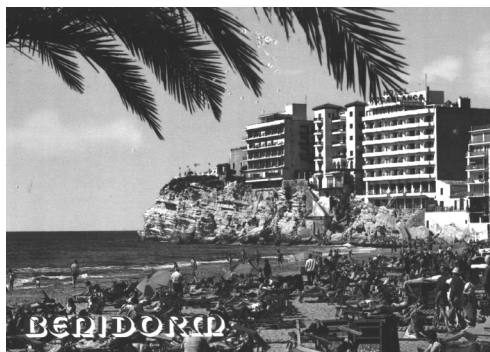
Tänk att det skulle bli så här. Så oväntat, så annorlunda än vad som var tänkt, än vad som var planerat. Om tre år skulle de ha varit gifta i fyrtio år.

#15

Var var mammorna. Det var en av Pappas ständiga frågor, fast i nutid, presens: "Var är mammorna", han sade aldrig deras riktiga namn. Kanske när vi inte var där, men aldrig annars. Kallade Mamma för Mamma och Petters och Rinas mamma för Mamma. Mammorna var samlingsnamnet och vi lånade det och gjorde det till vårt. Men var var mammorna? Svårt att veta. Jag menar inte som i Pappas fråga. Då var svaret ofta att de gått till affären, gått till tvättstugan eller gått på promenad eller var nere vid bryggan. Jag menar var de var i våra liv. När jag tänker på min barndom ser jag alltid Pappa i bild, ofta i närbild eller extreme close-up, men aldrig mammorna. Mammorna var alltid någon annanstans, jag skymtar deras ben eller nakna underarmar bakom Pappa, men aldrig en mamma i helfigur eller en ansiktsbild. Jag vet inte varför. Ansikten skall vara så svåra att minnas, men jag kan framkalla Pappas leende på bilden som mamma lät trycka upp i fyra och gav som porträttbild åt oss alla att föra med till våra nya hem när vi nu skaffade dem. Ansikten skall vara svåra att minnas, och jag kan aldrig framkalla mammornas. När jag tänker på Mammas ansikte får jag bara se bilden av Mamma i sorgflor efter Pappa. Jag kan inte ens minnas hur hon såg ut förra julen, förra sommaren, än mindre hur hon såg ut förr. Jag minns Stellans och Rinas och Linas och mitt men aldrig mammornas. Hur kan det komma sig?

När jag tänker på mammorna kommer jag att tänka på bullar och saft och maträtter som gravad lax i hovmästarsås, dillstekta potatis, köttfärsbiffar. Hasselbackspotatis, stuvad potatis, ugnsbakad potatis, kall potatissallad med rödlök och dijonsenap, färskpotatis med dill och örter. Potatismos, råstekta potatis med vitlökssmör, potatisgratäng, potatispaj. Pappa älskade potatis. Mestadels åt vi potatis, sås och så någonting till. Mestadels kött eller fisk. Men det var sekundärt, allt kretsade kring potatisen. När jag tänker efter äter jag ganska mycket potatis fortfarande, mycket mer än pasta eller ris. Men det här handlar inte om mammorna, det handlar om Pappa. Det är faktiskt så, Pappa är centralgestalten och ju mer jag låter mammorna vara med desto mer vrider han sig i sin grav och det är alls inte det det handlar om. Inte än åtminstone. Det här får vara ett slags bokslut och i en bok kan man inte ha mer än en huvudperson. Dessutom är det för tidigt med mammornas gravskrift ännu, vi måste låta dem dö först. Konstigt nog känner jag inte samma känsla inför det som för Pappa. Fast jag väntade mig i och för sig ingenting annat.

#16

Varje sommar åkte vi någonstans allesamman. Till en början åkte vi till Katrineholm, till Bornholm och till Danmark. Sedan tog vi oss längre och längre ut i Europa. Målet var att slutligen nå Grekland, men innan det var dags att åka dit hade vi slutat semestra tillsammans och var och en fick försöka ta sig till Grekland för egen maskin eller nöja sig med Pappas berättelser om hur han var där med någon Svensk

författare och en musiker från Kanada och drack raki och bar sig åt. Men Danmark gillade vi så mycket att det fick bli en port ut till Europa som vi alltid stannade i på återvägen, liksom för att välja att åka tillbaka hem igen. Som för att markera att det var ett frivilligt val. Vi stannade i Danmark, i Köpenhamn alltid, en dag eller två på väg hem, skakade av oss vår sista reslusta och njöt av att vara otyglade. Vi var åskledare! Och i Danmark brann vi. Vi avslutade alltid alla resor på Pumpehuset där vi dansade och lyssnade på musik och såg danska män och kvinnor leva sina sorglösa liv döpta i spadet efter röd pölse och där livets vägskalet bestod av valet mellan Tuborg och Carlsberg. Det var en sorglös tid för oss, vår tid i Danmark.

Vi dansade till musiken tillsammans eller med andra. Gick iväg med andra eller var tillsammans hela kvällen. Vi var överens om att vår natt var lättsinnig och egoistisk, den var vars och ens natt och ingen förmanade eller bannade eller tittade snett. Alla var förlåtande och överseende och entusiastiska, pekade på vackra pojkar och vackra flickor och dansade, gungade med kroppen och sjöng med i musiken. De spelade Downtown med Petula Clark och vi sjöng med i refrängerna som om vi själva varit

med och skrivit texten. Det var en bohemisk, tanklös natt som kunde sluta hur som helst, hos vem som helst men som alltid började på Pumpehuset. Vi släppte våra hämningar, dansade ur oss allt det som vi höll tillbaka hemma, hos mam-morna, hos Pappa, i Barnens hus på framsidan av tomten och med två våningssängar med fyra bäddar i samma rum, två män, två kvinnor och alla kusiner eller syskon.

HALSNING FRÅN
CAMPINGPLATSEN

Jag kom hit pr...
[ ] tog
[ ] båt
[ ] lift
[ ] ragg
Resan var...
[ ] trevlig
[ ] rolig
[ ] spännande
[ ] övertyglig
[ ] livsfyllig
Jag mär...
[ ] skapligt
[ ] bra
[ ] utmärkt
[ ] inget vidare
[ ] uselt
Vädret är...
[ ] skapligt
[ ] bra
[ ] underbart
[ ] dåligt
[ ] uselt
Jag bor...
[ ] på hotell
[ ] i privatrum
[ ] i husvagn
[ ] i tält
[ ] hos en bekant
[ ] hos en tjej/kille

#17

Danmark. Frankie Laine sjöng Jezebel, Stellan gnolade med i refrängerna och jag nålade fast ett järnkors i form av ett nålmärke, en pin alltså, på mitt kavajslag. Jag spanade ut över dansgolvet och gick fram till den längsta blondinen. Hon såg ned på mig och jag sade, på engelska för danska förstod jag inte: Du har ingen aning om vem jag är, du känner inte mig, än, men snart. Vill du inte visa mig din nakna kropp? Musiken var hög, hon hörde inte, jag fick upprepa mig, säga om saker, hon lyssnade och sög i sig vartenda ord med lysande ögon. "Look, you don't know me now, but very soon you will. So won't you let me see (musiken var hög) won't you let me see (jag fick upprepa mig) won't you let me see your naked body?" Precis som när vi stod på bryggan på dörren som Pappa spänt efter polisbåten och väntade på rycket från den spända linan väntade jag på örflen, men den uteblev. Istället log hon mot mig och sade: Vi dansar, du får föra, leda mig till de mörka hörnen och där är chansen stor att jag låter dig göra nästan vad du vill med mig. Försök inte med mig, jag kan höra på din röst vad du är ute efter. Min kropp har många mjuka delar, välj vilken du vill, men jag visar mig inte naken för dig, inte för någon. Vi dansade en tryckare, högtalarna hostade tonerna i Stardust, och vi vadade i ballonger och serpentiner. Hon såg mig rakt in i ögonen och sade att jag hade en minut på mig att bli förälskad i henne, en minut. Det är till stunder som denna som jag sätter min tro och tillit och min övertygelse att jag någon gång skall få skåda en naken kropp som hennes, en naken kropp så som hennes måste ha sett ut.

#18

Då skall vi se. Jocke har Ringt, Martin har ringt och Jan har ringt. Fan till att vara ute och ränna. Orkar inte ringa upp. Lappen är väl för gammal iallafall.

Det var ett riktigt helvete att få planet att mellanlanda på Kastrup på väg hem från soliga Benidorm. Däcken skrek och tjöt mot asfalten som om det var deras första gång, oskulder. Alla applåderade när planet tog mark. Det kostade skjortan att flyga, men det var Pappa som betalade. Vid de mest osannolika tillfällen kunde han ta upp en rulle med sedlar som ingen, allra minst mammorna, förstod var den kom ifrån och sedan var det inga problem med att betala flygresor och hotell för fyra personer. Och så läser man i Sjöwall-Wahlöö om att polislönerna skall vara dåliga, de vet inte mycket de. Åtminstone inte om sjöpolisen.

Iallafall var det ett helvete att få planet att landa på Kastrup. Men när det väl stod där men en smäcker silverkropp och ett fult namn, Sigtrygg Viking eller något, var vi i Danmark och det var ju det saken gällde. Det var ju till Danmark vi alltid styrde kosan, och denna gång hade jag dubbla ärenden. Jag skall säga det här här och nu och inte låta den här diskussionen flyta över in i någon annan: Från 1968 fram till nu har jag använt otillåten stimulantia. Jag har helt enkelt behövt det. Efter det där hemska migrånåret 1967 då jag missade ett helt läsår i skolan för att jag bara låg hemma och var magsjuk orkade jag helt enkelt inte gå i skolan längre. Det höll i sig ett tag, jag stack fingrarna i halsen och simulerade huvudverk och fick stanna hemma. Det var inte så speciellt roligt det heller, men jag orkade inte gå ut, orkade inte gå tillbaka till skolan till en ny klass, nya människor. Fy fan. Det var illa nog redan innan.

Jag säger inte detta som en ursäkt, utan som en förklaring till hur det var och varför. Ingen bortförklaring utan ett försök till att berätta hur det var. Dessutom är all antidrogpropaganda i det här förmyndarlandet överdriven, men det är en helt annan diskussion. Dessutom går den inte att föra i ett hushåll där Pappa är polis och inte vilken polis som helst utan Polisen. Åtminstone för skärgårdsborna här ute.

Hursomhelst blev jag ordinerad en medicin och så blev det som det blev. Jag följde väl inte riktigt doseringen och till slut behövde jag ett piller för att komma upp på morgonen, ett för att komma iväg till skolan, ett för att klara lunchrasten, ett för att orka komma hem och göra läxorna och så vidare. Jag måste ha varit som ett levande lik, jag tror att jag skrämd Rina, så mycket det nu går att skrämma henne. Vad som skrämmer mig är att jag från 1974 och framåt har minnesluckor ibland, och jag har nästan för mig att jag har givit Rina en omgång men vet inte om det är sant eller inte, men nu glider jag ifrån ämnet.

När jag inte längre fick gå på piller lyckades jag komma över litet andra saker från folk på skolan. Jag var på ett författarseminarium och där fick jag smaka och det var den saknade pusselbiten och så var jag på gång igen. Jag vet inte hur mycket pengar jag har stulit från hushållskassan hemma, men än så länge har jag undgått att bli upptäckt.

I Danmark skulle vi iväg och dansa och dricka på Pumpehuset som vi alltid gjorde, underbara timmar var vi där och bar oss åt och gav svenskarna ett ännu sämre rykte. Till och med Lina var glad och trevlig, men det gick snabbt över. Men jag skulle mer än det – jag skulle ta med mig litet hem, fylla på mitt förråd. Hemma sade man

drömskt om Danmark med blickarna riktade mot en fjärran punkt i söder att det danska var både starkare och billigare. Så här var jag i Danmark i hopp om att hitta en människa i ett hörn som ville sälja mig litet lycka för de pengar jag hade kvar.

Tåget från Kastrup till Köpenhamn gick som en silverpil över den rostiga rälsen. Jag satt i mitt säte och svalde mitt sista. Kände hur jag smälte samman med sätet jag satt i. Tåget blev till en väldig förlängning av min kropp och jag kunde styra det hur jag ville. Jag satte kurs mot Pumpehuset, lade in mer kol och vinkade till de förvånade människorna på stationerna. Vi väntade inte på några jävla rödljus utan knäckte tegelväggar och genade över asfalsvägar med det väldiga tåget. Snart nådde i Pumpehuset och tog hela tåget med oss i kön. Dörrvakten kände igen mitt tåg och släppte in oss alla ned till den böljande massan av köttstycken som gned mot varandra till klämmig musik. Vad fan skulle jag göra?

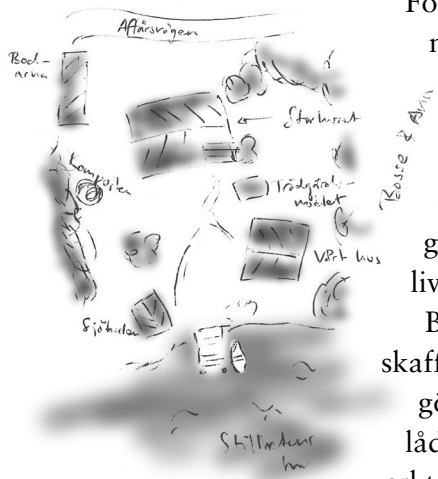
Det fanns så många hörn, men vet man väl vad man letar efter eller vem är det lättare. Jag såg det mörkaste hörnet, förde min kvinna dit och det var hon som var kontakten. Hon log mot mig och vi pratade kodspråk för vi hade sett för många agentserier och sedan lät hon mig köpa. Hon förbarmade sig över mig. Hon gav mig en minut med henne, vi fick inte synas tillsammans för länge, och sedan var det klart. Det gick fort, jag var snabb. Jag slog mig ned på en toalettstol och avslutade det hela. Sedan tog jag dansgolvet med storm, kastade mig ut som en helt ny Petter. Kysste min syster och min kusin och sedan dansade vi alla fyra arm i arm och fan vad bra jag mådde då. Jag har aldrig mått så bra som då.

#19

Som du ser på skissen är det tre hus. Fyra egentligen. Fem egentligen.

Först är det Storhuset, det är det i mitten. På framsidan finns utbyggnaden, eller tillbyggnaden som vi gjorde 61. Då var jag elva. Ned mot vattnet finns Barnens hus. Det ligger nästan vägg i vägg med lillstugan, som var Barnens hus när Pappa växte upp. Nu är det väl mest en bod, eller ett förråd. Och mittemot ligger Sjöboden där pappa har alla verktygen och det egenkryddade brännvinet är gömt. Han har gömt det i botten på den gamla vattentunnan. Vilket liv det blev när Mamma ville kasta den.

Bakom huset finns Bodarna. Där finns det gamla dasset innan vi skaffade mulltoa, där finns gräsklipparen och de gamla verktygen. Där gömde jag fickkniven jag stal, bland verktygen i Pappas verktyglåda. Det var ganska dumt eftersom han alltid använde de gamla verktygen iallafall eftersom han inte ville slita på de nya. Han var sådan. Sådana var de allihop i hans generation.

#20

Linus honungsmjolk smeker min strupe inifrån, baddar in den, lägger en vit, tunn, söt hinna av ljummen mjölk. Som när Stellan svalde en synål en gång och läkaren sade att han skulle äta bomull indränkt i grädde. Jag tyckte alltid att det lät så gott, som

att äta moln, små ulliga testar och den feta smaken av grädde. Ett bett i den mjuka ostsmörgåsen av vitt bröd med solrosfrön som man fångar mellan framtänderna, skalar med tungspetsen. När man biter ihop delar sig fröet i fyra delar, man kan känna perforeringen med tungan och spetsen hamnar för sig som skålen som ekollonen sitter i fast mer ojämn i formen. Det smakar salt smör och osten lägger sig som en tjock, sval matta mot gommen och smakar Danmark. I halsen honungsmjölken, söt och klibbig. Man måste passa kastrullen noga för mjölk kokar så lätt över. Man får skära brödet i centimetertjocka skivor samtidigt som man har noga uppsikt över kokplattan. Man får bre skivorna och hela tiden snegla mot kastrullen. Man får skära jämnt av osten och ställa kastrullen på kvart på plattan, stödd mot plåtkanten som har samman höjd som plattan just av den anledningen. När man är klar lägger man i två klickar honung, rågade teskedar och rör om försiktigt. Smaken är så söt och god. Den blir alltid bättre när Lina gör den, alltid bättre i just den här kastrullen.

#21

Lasarettet var tomt och tyst på natten. Tomheten. Däri låg den njutning som var nattsköterskans. Man kunde gå längs korridorerna och dra med handen utmed den strukturerade tapeten så att det rasslade som av torkade flugvingar. Det var alltid stjärnklart, molnen vågade sig aldrig in över sjukhusområdet nattetid, och när man såg ut genom fönstren såg man in i kosmos öga, varje planet plågsamt klar och tydlig, himlen var en sandstrand av små prickar eller en tappad kulpåse. Sandalerna smaskade mot golven, tysta ljud av gummi mot kall sten. Man hade mössan i handen. Däri låg det privilegium som var nattsköterskans; man gjorde som man ville, inga läkare eller översköterskor med strama citronätarminer och förmanande pekfingrar. Lasaretsnatten tillhörde nattsköterskan, och med den patienterna. Lina var en av de som blommade upp under nattsköterskans natt. I ett öppet fönster rökte hon en stark Trots med 10mg tjära, 4mg nikotin och 100mg frihet. Hon hade mössan i fickan och håret utsläppt. Men bara då. Dagtid bar hon sin egen mask, dagsköterskans, med alla tillbehör: den hårt snörpta munnen, tilltalet som var kort i tonen, nedlåtenheten och sättet att titta ned på sin omgivning med högt buret huvud som om hon hade haft en hög, stärkt skjortkrage. Hon visade sig bara som dagsköterskan för oss, för henne var vi överläkarna och översköterskorna, det var vi som bannade och förmanade. Mot oss fanns inga andra vapen än våra egna, det höjda pekfingret och den barska tonen. Kyligheten, osårbarheten. Vi var aldrig du med henne för hon lät oss aldrig komma dit. Glömde sig korta stunder, sänkte garden men kom på sig och höjde den igen. När natten kom och vi sov kanske hon blev nattsköterskan, men jag vet ärligt talat inte. Hon dolde nattsköterskans mjuka kropp under kläder som framhävde dagsköterskans spetsiga och hårda. Kanske att det bara blivit så, att det var en ond cirkel som hon inte kunde rubba. En dag vaknade hon upp hård och kall och trivdes. Även om natten? Jag kan bara minnas att vi alltid var hennes patienter. Det var på oss hon sparkade på när hon sparkade nedåt.

#22

Pappa bjöd hem Paul Petersen på en kopp kaffe och mazarin. Vi avbröt dem tio tolv gånger med olika frågor, båten låg uppdragen på landbacken och skulle repareras, ses över, motorn smörjas och kölsvinet matas. Paul Petersen hälsade på oss mycket artigt och tittade intresserad på när vi röda i synen ställde våra frågor och Pappa gav ett utstuderat svar och skissade med fingret i luften för att förtydliga. Paul Petersen drack av mammornas kaffe och bet ett bett i den hembakta mazarinen och blev inspirerad. När vi för sjunde gången knackade på och bad att få ställa en fråga tog han en autografpenna och började klottra ned en sångtext på en servett. Det var en av mammas vita linneservetter, men Pappa visade med handen att vi inte fick störa Paul, inte ens för att ge honom ett vanligt, vitt pappersark att arbeta med. Pappa visste vad det innebar att bli störd i arbetet, och nu tog han på sitt ansvar att Paul Petersen inte skulle bli avbruten, inte förlora sitt flyt.

Paul Petersen slängde fram ett par bokstäver och Pappa spelade på gitarren och Paul nynnade och skrev på servetten. När allt var klart sjöng han för Pappa som blev nästan tårögd och rörd och satte Mamma att kopiera Pauls anteckningar till ett papper. Självt behöll han servetten och ramade in den över hängarna i tamburen. Då och då tar han fram gitarren och spelar låten. Då får jag och Petter knäppa med fingarna i takt och försöka vara någonslags fond genom att ”ooa” i bakgrunden. Pappa sjunger med sin bästa röst och vi knäpper och mammorna i köket upphör med disken eller strumpstoppsningen och bara sitter tysta och lyssnar. Lina och Rina tittar på oss och försöker att inte skratta.

Pappa sade att att om båten bara hade varit sjömässig och han hade haft reservtankar hade han gärna kört hem Paul Petersen själv, men nu fick det duga med att följa honom till affärsbryggan och vänta på den alltid punktliga passbåten. Innan Paul klev ombord på passbåten gav de varandra en sällsynt och uppriktig, manlig kram. Passbåtsmotorns dunkande blev till ett rytminstrument och Pappa hängde gitarren om halsen och spelade och Paul Petersen stod längst bak i aktern och sjöng och alla som bodde i viken stack ut sina huvuden genom fönstren och nynnade melodin som var en sådan där som lätt sätter sig på hjärnan på en och som man kommer på sig själv med att jämt gnola sedan. Paul Petersen sjöng och hans röst försvann med passbåten och tonade bort men sångtexten var inte mindre sann för det.

Det var först när vi lärt oss engelska som vi förstod vad som hade pågått i tillbyggnaden i Storhuset på morgonen sensommaren 62. Några veckor senare kom det en vinylskiva på posten till Pappa i ett rekommenderat brev och Pappa lade den bland de andra skivorna i skåpet och tog bara fram den och spelade den riktigt bra och riktigt dåliga dagar. De bra dagarna fyllde sången, laddade den på något sätt, och de dåliga dagarna sög han i sig av all den där energin. Det hjälpte oftast, han blev som en ny man, min Pappa.

#23

Jag tänker inte börja med att säga att det kom med ett vanligt enkelt telefonsamtal. Men det var det det gjorde. Men den här då: Doktorn ringde till Pappa om några provsvar. Proven var ren rutin, Pappa ansåg att eftersom han besiktigade bilen varje år, drog upp båten och iordninggjorde den varje vår och höst och skruvade isär och fettade in sin tjänstepistol månatligen kunde han lika gärna gå till läkaren och få sig själv undersökt en gång om året. Han blev lugnare och mammorna blev lugnare. Och sedan kom det här telefonsamtalet. Det ringer, Pappa svarar och sedan går han ut genom dörren och ned till bryggan, sätter sig i båten och försvinner utan ett ord och likblek i ansiktet. Om Pappa var en stålman i alla avseenden var hans läkarskräck undantaget som bekräftade regeln. Pappa märkte allvaret i doktors röst och förmodligen kunde han förstå hur det egentligen var fatt med honom bättre genom att se och lyssna på hur läkaren framförde sitt budskap än att lyssna på vad han sade.

Doktorn berättade för Pappa hur det var ställt med honom, vad proverna visade och hur länge Pappa hade kvar att leva. Sedan skakade de hand, Pappa satte sig i båten och åkte hem.

Pappa var inte den som gick och drog på något.

Han samlade oss alla och berättade hur det var fatt, villkoren för det hela och hur det skulle bli i framtiden. Sedan beställde han kåldolmar till middag och gick och slog sig ned i tevesoffan för att se klockan-sex-nyheterna.

Det gick fort utför sedan. Han gick ned i vikt fort, förlorade färg och ögonen blev glansiga och matta som om han just hade gråtit. Det var onaturligt att se Pappa sådan. Den enda gång jag såg honom gråta var den gången med Rina. Synen av det tog mig egentligen hårdare än allt det andra, det var först när jag såg Pappas reaktion som jag förstod hur allvarligt det hela egentligen var. Pappa slösade inte direkt med tårarna, han var inte sådan. Inte ens sedan.

Efter tre månader hamnade han på lasarettet för övervakning, låg där ytterligare två och kom sedan hem för att vistas hemma de sista två veckorna. Det fanns ju egentligen ingenting man kunde göra för honom på sjukhuset, och Lina erbjöd sig att komma hit och bo här över helgerna. Det var bra för alla, för mammorna, men speciellt för Pappa. Han sade alltid att han ville dö i stillhet i sin egen säng. Jag är glad att han fick som han ville. Han om någon förtjänade det.

Jag vet egentligen ingenting om hans sista tid. Jag såg honom knappt någon gång på sjukhuset, bara Lina vet nog hur han hade det. Kanske mammorna. Terminalvården var för jobbig för mig för att jag skulle orka sitta hos honom. Hans första månader hade jag inte förstått vad som skulle hända. Ett sådant budskap kommer från ingenstans och det är undertecknat och oåterkalleligt och så får det bli. Hinner man inte med att ta adjö av sin Pappa trots att man får nästan etthundrafyrtiosju dagar på sig kanske det var meningen att man inte skulle göra det. Hans aska spreds över havet, vill jag honom något är det meningen att jag skall gå ned till bryggan, bara. Inte en krusning på Stillhetens hav. Inte ett spår efter Pappa. Undrar om han kan höra mig.

#24

Som vi alla vet firas Pappas födelsedag väldigt intensivt. Antagligen av flera anledningar. Dels är Pappa mycket för att fira: jular, midsomrar, namnsdagar. Dels är Pappa väldigt egenkär. Dessutom är det två mammor som går på i köket, skriver invitationer, placeringslistor och slamrar med koppar och fat. Lever man under samma tak som dessa tre organisatörer under hela juni månad då kakor bakas, brännvin kryddas och alla möblerna i vardagsrummet bärs ut i trädgården så att mopparna och trasorna skall nå överallt och i alla hörn är det lätt att sakna ork då det till slut är Pappas födelsedag, och gästerna kommer. Presenter delas ut, Pappa bjuder på egenkryddade snapsar, det faller ett stillsamt juliregn och farbror Anton håller tal till Pappa och sommaren och grannens slarvigt borstade tax skäller fastkedjad vid björken alldeles vid trappan upp till farstun.

Litet senare drar vi oss undan, alla kusinerna, ned till oss, ned till Barnens hus, där vi får vara i fred, och festandet och ståhejet bara blir som en varm ljudkuliss i bakgrunden. Vetskapen om att alla de vuxnare är litet rödlätta och glada är välkommen. Vi är trötta nu, och slappnar av. Vi hör Pappas och Bosses röster, litet högre än de andra, men ändå så långt borta, genom två väggar, över daggvått gräs, tio tolv meter och sju trappsteg och genom ytterdörren.

Det var så det gick till. När vi smet ned till huset i somras visste vi inte att det skulle bli Pappas sista födelsedag.

#25

Jag och Pappa hade kanske inte den bästa far-son-relationen. Jag vet faktiskt inte vad det berodde på. Vi var egentligen inte helt olika människor.

Pappa var alltid duktig på att använda händerna, Pappa var händig. Jag minns när jag var liten hur vi satt under träställningen nere vid sjöboden och hyvlade och lackade båten. Pappas noggrannhet. Han stod alltid bakom mig, två tre steg bara, i tysthet och övervakade arbetet, liksom för att se att jag klarade av det, innan han muttrade något, pekade på en fläck som jag hade missat eller ännu inte hunnit till och klev bort i sina svarta gummistövlar till andra ändan av båten för att fortsätta med sitt.

På andra sidan båten hade vi också en gammal transistorradio och där satt vi och lyssnade på fotbollen och arbetade i tyst samförstånd. Det var väl tidigt 60-tal, nästan tjugo år sedan.

Det är nog det bästa minnet jag har av Pappa. Åtminstone det bästa minnet jag har av Pappa som far och mig som son. Vid sjöboden, hyvlandes i tysthet. Med Stellan kunde han prata i timtal vid köksbordet om kvällarna, prata om Sojus 4, Apollo 5, 7, 11 och 13. Titta i katalogen från Clas Ohlson och jämföra stjärnkikare och drömma om vilken plats på tomten som skulle vara bästa platsen att placera teleskopet på. Samtidigt som jag och Mamma och Lina och Rina satt ute i tillbyggnaden och gjorde något. Vad har jag glömt. Lyssnade mest tror jag. Utan att någonsin delta. Undrar varför, egentligen. Jag hade nog också velat sitta vid köksbordet med Pappa, bläddra i kataloger och prata om rymden. Men det var Stellans grej, det var Stellan och Pappa

som pratade om astronauter och kosmonauter och om hur det skulle kännas att gå en sån där rymdpromenad. Stellan var ju bara där ibland, och då var det inte mer än rätt att Stellan fick ha Pappa för sig själv.

Jag minns gräl också. När Pappa tränade fotbollslaget på ängen på andra sidan affärsvägen. Jag upplevde att han alltid var extra hård mot mig. Att han pressade mig mycket hårdare än alla andra.

En dribbling eller en pass som räckte för Göran eller Pelle var inte tillräckligt för mig. Jag skulle vara en ny Pelé på vår ö. Spelade jag inte tillräckligt bra fick jag skäll och en gång när jag var liten sprang jag hem gråtande och vägrade komma tillbaka. Mamma fick stå halvvägs upp på stegen och locka och pocka. Jag hade dragit fram sängen och ställt den ovanpå luckan.

Stackars Pappa. Vilka minnen jag har av honom. Men så är det väl oftast. Man minns det som sticker ut, det onormala. I mitt fall är det utskällningarna, skridskon jag fick i kinden och hur han bar mig bort till ångbåtsbryggan när det hade frusit ända in i viken och läkarbåten inte kunde komma ända in till bryggan. Fyra stygn och ett ärr fyra centimeter under ögat. Jag minns hur han lärde mig och Stellan dyka i från bryggan, när vi fäste rep i en gammal dörr och spände den efter polisbåten och åkte på den hela vägen till Räfsnäs och tillbaka. Det krävdes mycket övertalning, men när vi väl gjorde det tror jag att han tyckte att det var lika roligt som vi tyckte. Mot slutet pratade han om den åkten minst tio gånger, det var nästan plågsamt till slut.

Och Pappa med sin pipa i länstolen. Det låter som ett minne taget från vilket familjedrama som helst, men det är verkligen ett minne jag har. Min Pappa kunde verkligen berätta historier. Han satt i länstolen med fötterna på en broderad kudde och stoppade sin pipa. Vi satt i soffan. När Stellan och Lina var där satt Stellan på en köksstol som vi hämtade ut och Lina satt på golvet mellan Rinas ben. Rina kammade Linas hår. Med det instängda och inrutade liv som jag har levt kan man lugnt säga att mycket av det jag vet om livet har jag fått därifrån. Visst låter det hemskt.

Han berättade om när han gick i polisskolan i slutet av fyrtiotalet, om brottslingar och fall, inte sällan med sig själv i huvudrollen. Jag förstår inte att våra mammor lät honom hållas. Han berättade om Salaligan, om hur de satte eld på hus och gasade ihjäl en gammal tant. Hur han själv varit med och spanat efter Kennedys mördare när det ryktades att han hade flytt med ett plan till Sverige. Men det var förstås bara båg, men det fattade inte vi då. När han gick i polisskolan hade han till och med fått träffa den där galne Tore Hedin. Pappa hade mött eller kände alla kändisarna. Mamma kom in med kaffe och saft och smekte honom över nacken och sade ”skrämt nu inte upp ungarna, Alex”.

#26

Minnen. Ibland är de på riktigt. Ibland är det någon som har sagt något, ibland har man bara fått för sig, efterkonstruerat, tänkt en tanke och tagit den för sann och lagt andra sanningar ovanpå. Ibland är det nästan sant, man har bara missuppfattat.

Ibland är det helt fel. Ibland är det är en ren lögn. Ens egen eller någon annans. Jag har så många minnen av Pappa som jag vet inte stämmer. Jag vet att det är så, för i böckerna står det annorlunda. Och jag äldre nu, tror inte på allt som alla säger. Vill inte lika mycket. Trivs i verkligheten.

Vad som förbryllar mig är att jag inte vet vems felet är. Vem har tutat i mig all den här skiten, är det Pappa? Jag tror inte längre. Inte alls. Hur i hela fridens namn kommer det sig att Pappa har sagt allt det där? Hur kunde jag köpa allt det där? Jaja, det är med det som med allt annat. Men det bekommer mig inte. Det var ju rätt oskyldigt, bara att man blir osäker när man vuxit upp. Ibland kommer jag på mig själv med att tro på fullkomliga vansinnigheter. Men det är väl så för de flesta antar jag. Skit samma. Huvudsaken är att jag inte tror på det nu längre.

#27

Pappa monterade upp teleskopet nere hos oss så att Stellan skulle slippa gå hela vägen upp till Storhuset hela tiden, och speciellt inte om natten. Det var rött som löven, med en metallisk glans och fyra små rattar för att ljustera skärpan tror jag, höjden och för att låsa benen i en fast position. Han ställde in en speciell träplatta och borrarade tre hål som han stack ned benen i och kontrollerade att de viktigaste delarna av natthimlen gick att se utan att träden utanför kom i vägen. Ville man se en annan del behövde man bara skjuta plattan över golvet bort till andra väggen. Under träplattan låg en duk och trägolvet repades inte det minsta.

#28

Pappa och Stellan satt vid köksbordet och bläddrade i Clas Ohlson-katalogen och talade om rymden igen. De vände blad, pekade och räknade efter på ett papper; vägde för- och nackdelar. De hade en schematisk skiss över tomten som visade höjd på träden, de hade själva uppskattat höjden genom att mäta ut en meter på stammen, ställa sig en bit ifrån, mäta hur lång metern var i millimeter på det avståndet och hur högt trädet var i millimeter varefter höjden på trädet kunde räknas fram. Det var Pappa som hade kommit på den fiffiga idén och därefter hade de mätt allt i hela trädgården för att vara på det säkra med att platsen som de valde för teleskopet skulle vara den bästa tänkbara. Kommentarer om utsikt från de olika fönstren fanns på papperet och för varje teleskop var de tvungna att gå genom allt igen, dra samma slutsatser från nästintill identiska fakta och räkna och bläddra och drömma vidare. Det var Pappa som beslutat sig för att köpa teleskopet, Stellan var förstås överlycklig, och de räknade på hur mycket av rymden, speciellt månen, de skulle kunna se beroende på styrkan på teleskopet.

#29

Stellan och Pappa satt i köket och talade om rymden igen. Rymden var oändlig. Samtalen om rymden oändligt många. Pappa hade alltid tid för Stellan. Pappa drack kall pilsner och Stellan drack kall mjölk. De satt på samma sätt, med ena benet under det andra så att de fick blodstopp, framåtlutade över bordet som om de var förtroliga med varandra och inte ville att någon annan skulle få höra.

Pappa jobbade på träbåten den sommaren. Träbåten var ungefär två meter litet mer tvärsöver och kanske fem meter på längden. Det var en "Petterssonbåt", sade Pappa och fortsatte skrapa. Den var precis så hög att man kunde sola naken med sittdynorna som huvudkuddar och värmen från däckets gick in i kroppen så att man fick värmeutslag på ryggen och skinkorna. Det fanns lackflagor som såg ut som bärnsten och luktade sommar överallt runt båten och Pappa hade bar överkropp och en grön keps från ICA-handlarna eller om det var den från bussbolaget som försvann sedan; mössan, inte bussbolaget. Pappa pekade åt Stellan var det "behövdes tas" och var han skulle börja och hur han skulle angripa vissa fläckar för att det inte skulle bli några repor eller skador på det underliggande träet. Han gav Stellan en annan mössa och nickade menande åt verktygslådan när han tyckte att Stellan gav sig an ett arbete med fel redskap. Han dunkade Stellan i ryggen när han var nöjd eller stolt och mammorna kom ut med kaffe till de båda karlarna nere vid båten och Stellan drack kaffe svart fast han inte alls tyckte att kaffe var gott vet jag och höll god min. De skruvade isär hela motorn och bredde ut på trädgårdsbordet och putsade och donade och fejade och sedan satte de ihop den igen, det var mest Pappa förstas, utan att ens titta åt ritningen. De justerade rodret och masten och bytte lanternorna och fyllde på förråden och bytte ut fendrarna och såg till att hålen i sittdynorna blev lagade. Sedan fick vi alla lacka, men då var det för mycket för Pappa. Han satte Stellan att övervaka oss och sedan fick vi skrida till verket under hans insyn. Pappa såg på oss en stund från hängmattan innan han förlorade sig i Rymdens pionjärer och samtidigt som vi lackade överöste han oss med faktauppgifter om raketens längd och vikt och om televisionssatelliter och annat. Sedan somnade han medan vi beströk båtskrovet med lackfärg med ganska styva penslar. Sedan lämnade vi den att torka och gick in för att se på teve och äta söndagsmiddag. Vi fick stek och Stellan och Pappa fick skära åt oss alla för vi hade så ont i handlederna efter allt penslande. Sedan gick vi ned till oss och spelade monopol, Stellan och Pappa stannade kvar och såg på nyheterna. Det gick bra att spela monopol på tre personer också och vi saknade inte Stellan ett dugg.

#30

Pappa som var vår hjälte. Hur kunde han plötsligt bli sjuk? Så sjuk att det inte fanns någonting att göra åt det? Pappa hade aldrig varit sjuk förr. Nu låg han där i en säng på lasarettet och såg oförmodat liten ut i vita sjukhuskläder, trots att vitt alltid har

sagts mig framhäver all kroppscurvatur. Han låg där i sängen och orkade ingenting, sade mycket litet, och ville inte bli lämnad ensam. Pappa som alltid hade varit så stor och stark, som alltid hade varit en stoiker, orubbligt lugn. Pappa.

Trots att radion var på i köket i Storhuset kändes det egendomligt tyst. Som om hela tomten var märkt av Pappas frånvaro och nu låg i spänd förväntan inför vad som komma skulle, eller inför det oundvikliga. Det var ingen sjukdomskris eller vändning vi väntade. Vad vi väntade var dödsbud.

Det var svårt att tänka på annat, men vi försökte. Det var svårt att tala om annat, men vi försökte. Det var antingen det, eller att stilla tiga, stilla sitta. Den egendomliga tystnaden låg som en kvävande slöja över oss alla där vi satt, väntade. Vi tänkte tillbaka, mindes. Det var det enda som var tillåtet; alla tankar om framtiden var tabubelagda, refererade alla tillbaka på ett och samma villkor – om Pappa levde, eller om Pappa var död. Vi mindes tidigare somrar, när vi fått åka vattenskidor efter Polisbåten på en gammal dörr. Vad fort det gick, och vad roligt Pappa hade. Han hade minst lika roligt som vi då. När det var inbrott hos grannen, och Pappa sprang ikapp och fångade tjuven i bara nattsärken. Pappa som alltid varit vår hjälte, som alltid hade haft ett vänligt ord över till oss, alltid varit på vår sida, alltid sett efter oss, stått bakom oss, skjutit oss framåt. Oförmodat stor i sin uniform med blanka knappar, pressveckade byxor och med kasken något bakåtskjuten. Ett brett, vitt leende. Precis som på fotot som mammorna tryckt upp åt oss alla att ha med oss när vi flyttade och som fanns i allas våra hem, på en spiselhylla eller på en byrå eller i en bokhylla i brösthöjd.

Pappa som suttit i timmar med Rina och ritat och förklarat, allt om hur motorerna skulle driva raketerna framåt och hur man skulle kunna ta oss alla med till Mars och Månen. Alla ritningarna med Plats för mammorna, katten, våra respektive familjer, och Rina och han själv längst fram, längst upp vid spakarna. Han hade klistrat fast passfoton vid allas platser. Hans var taget samma dag som uniformsfotot som vi alla hade. Leende, frisk och stark. Inte mycket yngre än idag, men tillräckligt, tydligen. Tillräckligt för att skilja liv från död. Ritningen var inte riktigt klar ännu, och Rina hade försökt ta med rullen och pennorna och linjalerna till sjukhuset. Hon hade försökt få Lina att ta dem med sig.

Vi visste alla utom Rina att de aldrig skulle bli klara. Hur skulle vi förklara? Hon trodde Pappa var odödlig. Hur skulle hon någonsin kunna förstå? Skulle hon någonsin kunna förstå?

Sedan kom Lina. Hon hade gråtit men låtsades inte om det. Hon ljög och sade att hon hade fått sand i ögonen och sköljde under kranen. Carolina Wallert gråter inte. Men ljuger gör hon. Hon hade suttit hos Pappa nu i flera timmar efter sitt pass på sjukhuset och var trött och vresig. Med Pappa var det bara skit, sade hon, och Rina frågade när Pappa skulle komma hem igen.

Det var då vi förklarade för Rina att Pappa måste resa bort och aldrig komma tillbaka. Vi kunde inte förklara för henne på något annat sätt. Att prata med Rina om döden kändes för bräckligt, Rina kändes för bräcklig menar jag. Hennes band till Pappa var för starka för det, han kunde dra henne med sig. Vilken resa kunde vara så oemotståndlig att Pappa måste Resa? Rina kunde inte förstå. Men sedan sken hon upp och förstod att det hade blivit dags. När hon pekade upp mot himlen och vi nickade förstod vi inte att hon just begripit att Pappa var på väg till Mars. Men den här gången behöver han väl inte stanna i omloppsbanan? Han får väl komma hela vägen fram nu? När får vi komma efter och hälsa på? Vår Pappa, sade hon lyckligt och tindrade med ögonen. Hon पोste över av stolthet och lycka.

#31

Pappa låg i ett eget rum mot slutet på Norrtälje lasarett. Innan han kom hem igen för terminalvården. Jag hade litet problem med Rina och var väl inte där mer än ett par gånger, två eller tre tror jag. Pappa var så liten och tanig att det var svårt att förstå att han en gång varit fotbollstränare, sjöpolis, hobbysnickare, tvåbarnsfar, make och plastpappa på en och samma gång. Håret var alldeles grått och glest och bakåtkammat. Huden var gul och febrig. Hans händer var skakiga och kalla och svaga. Då visste jag för länge sedan att alla historierna bara var lögner, att Pappa aldrig hade jagat mördare eller träffat Tore Hedin. Att Pappa bara varit vanlig sjöpolis och aldrig gjort någon rymdpromenad, träffat några berömda flygare eller så. Jag förstod aldrig att han fortfarande trodde att vi trodde det.

Han hade en massa slangar kopplade till sig. En gick in i underarmen och en annan gick in genom näsan. Han klagade på att den kittlade och skavde. Han pratade väldigt litet, mest låg han bara och stirrade på en fläck på väggen. Ibland vände han ansiktet mot mig och bara såg på mig. Jag tror att han visste att det bara skulle bli fel om han försökte säga något, att orden skulle bli galna, som de blev allt oftare den sista tiden. Så han bara såg på mig i tysthet, och hoppades att jag skulle förstå. Under andra omständigheter hade det varit som när vi satt tysta tillsammans under träställningen nere vid sjöboden och lackade och målade på båten. Men i ett vitt rum, med vita lakan, steril belysning och pappas kropp som försvann under landstingslakanen och det gula överkastet kunde jag inte göra mycket annat än att gråta. Och pappa grät också, det var enda gången jag såg honom göra det.

Stellan hade burit med sig Clas Ohlson-kataloger som låg på bordet bredvid honom. Framsidan hade gulnat och det låg damm runt omkring dem. Stellan hade stuckit in en papperslapp, ett kvitto, där trädgårdsmaskinerna började, precis efter teleskopen. Det fanns fyra stycken. Två svarta, ett silverfärgat och ett rött. De var säkert mycket starkare och mycket mer avancerade än de som Stellan och Pappa tittat på vid köksbordet under sina eviga samtal för hundra somrar sedan. Och säkert tusen gånger för avancerade för Pappa nu. Pappa som inte ens orkat öppna katalogerna. Men han förstod att det inte tjäna någonting till, förmodligen före någon annan förstod det.

#32

Skillnaden mellan en bra dag och en dålig dag beror på två saker: på Rinas humör och på mitt humör. Om Rina vaknar själagläd kan det gå åt båda håll, antingen vill hon att jag skall delta i allsköns upptåg, vara astronaut, kosmonaut, komet. Eller vill hon att jag skall sköta mitt, vara på min kant, låta henne sköta sitt, leka sina lekar och drömma sina drömmar ifred.

Jag kan inte riktigt förstå henne, hur hon är funtad. Hon talar som om det vore tidigt sjuttioal, som om Stellan och Lina vore här, och en annan Petter. ”Eller hur, Petter?”, kan det flyga ur henne och när jag svarar säger hon irriterat ”nej, inte du”. Suckar uppgivet. I hennes värld finns så många personer som jag inte kan se. Som hon kan tala med, men som inte jag kan höra. Och som uppenbarligen inte lyssnar på mig. Blir jag irriterad och ryter åt hennes låtsasvänner att fara åt skogen fnissar hon bara och säger att de inte kan höra mig och påminner mig om att jag själv sagt åt henne att de egentligen inte finns. Ibland undrar jag om det inte var bättre om hon fick komma till ett riktigt hem.

Rinas rutiner är ganska få och återkommande. Hon vaknar tidigt, väcker mig och berättar om sina drömmar. Hon är inte riktigt medveten om skillnaden mellan verklighet och fantasi. Jag blir skrämmd av hennes drömmar, speciellt som hon tycks ha problem med att förstå att de inte är verkliga. De är ofta sexuella eller våldsbetonade. Stellan är ständigt återkommande.

Sedan äter vi frukost. Rina äter alltid samma frukost, havregrynsgröt, juice, två ostsmörgåsar. Hon kokar själv gröten samtidigt som hon brer mackorna. Om det är slut på juice eller smör eller ost, socker eller havregrynsgröt är det olidligt. Hela hennes dag stannar av och hon vankar oroligt fram och tillbaka frågar om det inte finns socker tusen gånger och äter igenting om jag inte tvingar henne till det. Då skriker hon och bråkar. När Bosse hade hundar började de också skälla så småningom och ställde till ett herrans liv. Ofta sitter hon bara, dagarna i ända, stirrar ut genom fönstret, upp på himlen, tittar i kikare eller teleskop. När Pappa var frisk gick hon upp till honom ibland på kvällarna och då fick jag vara ifred för första gången på en hel dag. Då brukar jag ofta runka, eftersom det är det enda tillfället då jag kan vara säker på att inte bli störd. Jag har några tidningar i en låst byrålåda som jag tar fram när jag kan vara för mig själv. Men till och med då har jag svårt att sluta tänka på henne. Oroa mig, hela tiden vara på helspänn. Jag behöver slappna av.

Ibland går vi på promenader, ner till gamla ångbåtsbryggan eller till affären om mamma behöver något, eller bara ut i skogen. Det är märkligt hur folk beter sig olika gentemot henne, vissa är vänliga och snälla, oftast var de med förr, när vi var unga alla, när Rina var frisk. De talar ofta med henne, på ett snällt sätt, frågar och pratar. Poänglösa konversationer förstås, samma år ut om år in, men ändå litet mänsklig närhet. Frågar om kusinerna, om mammorna, om Pappa. Undrar och undrar och undrar. Andra undviker oss, låtsas titta efter något i väskan eller rockfickan, ger oss blickar, korta hälsningar, får plötsligt bråttom. Som om Rina var farlig eller otrevlig.

Klockan tre dricker vi te. Med samma exakthet och precishet. Två matskedar mjölk i den blå muggen. En bit hårt bitsocker. Rina läser tidningen, frågar, och jag svarar. Så gott jag kan. I den mån jag förstår. I den mån jag har hängt med. Allting hör för henne samman med månlandningen. I hennes värld är vi redan på Mars. Vi skall åka dit snart, och Pappa har köpt biljetter.

Jag förstod så småningom att det var Pappa som lurat i henne alltsammans. Varje gång hon kom från Storhuset hade hon nya historier att berätta, nya fakta och nya drömmar. Pappa sade att det var oförargligt och att om det gjorde henne lyckligare var det värt det, han skulle till och med bygga henne en egen raket på baksidan av tomten. Det är ingen tvekan om från vem hon ärvt sin livliga fantasi.

Allt handlar om Mars. Varför står det inte i tidningen om det? Varför pratas det så litet om det? Varför har Bosse och Ann inte hört talas om det? Varför varför varför. Och jag måste hitta på och förklara, ljuga och ljuga, hela tiden. Fan, Pappa, varför skulle du slå i henne allt det här. Och du dog lagom till att slippa förklara för henne.

#33

Det kom som en blixtnad från klar himmel att Rinas galenskap inte var charmig utan farlig. Det var efter självmordsförsöket som det konstaterades att Rina inte var tillräknerlig utan var tvungen att få vård. Jag hade min helvetessommar när jag sökte som kåsör till Svenska Dagbladet och Dagens Nyheter och Upsala Nya Tidning och försökte få ihop material till de arbetsprover som krävdes för att få komma in på författarskolan. Många av idéerna till texter var Rinas och hennes gränslösa fantasi var mig till stor hjälp när jag försökte hitta intressanta uppslag och vinklar till momentet fri skrivning där jag var tvungen att själv hitta på en historia och följa upp den och lägga ihop trådarna. Att skriva var så mycket mer än att bara stapla ord på varandra kunde man läsa i broschyren, vem som helst kunde efterhärma Strindbergs stil om man bara fick den tid som krävdes. Vad som var den verkliga utmaningen var att skapa historierna som fängslade och som skulle bäras upp av språket. Där hade jag också mycket riktigt mina svagheter.

När jag skrev skrev jag för att jag tyckte att språket var så vackert. Jag älskade ordlekar och vackra meningsuppbyggnader. Jag kunde sitta i timtal och bara formulera allt som skedde, skriva om det i bokmål så att verkligheten runt omkring mig blev vackrare och mer kolorerad. Åtminstone tyckte jag det, men det var slutligen verkligheten jag beskrev, det enda jag lade till var liknelserna och det rytmiska. Ingenting annat. Och det räckte inte här, jag var tvungen att skapa någonting nytt och spännande, och Rinas tankar om Månen, rymdfart och Mars passade perfekt. Kanske att jag underblåste hennes galenskap men nej, förmodligen inte. Hon hade ju ändå alla de där fantasierna ändå. Det kan knappast ha varit jag.

Pappa övertygade mig om att det förmodligen var bäst att det blev jag som tog hand om henne. Det var antingen jag eller Lina, sade han. Själv kunde han inte, han hade sitt ansvarsfulla arbete som man inte kunde lämna bara sådär, Mamma skulle aldrig orka det vet du, och om Lina slår klorna i henne är det nog det sista vi ser av

din syster. Han lämnade mig inget val, lät mig tro att jag visst kunde få hjälp och kanske hinna utveckla mitt skrivande, och jag ville ju varken studera eller arbeta så det var nog bästa tänkbara, eller hur? Så jag slängde mina utkast till författarskolan i papperskorgen för sista gången, den här gången tog jag aldrig upp dem igen, och så fick det bli som det blev. Jag förstod nog inte vidden av att ta på mig ansvaret, förstod nog inte vad det innebar att bli hemvårdare 24 timmar om dygnet. Nu vet jag, och det är försent att ändra på någönting. Nu vet jag, och skulle jag ge upp Rina nu skulle elva år vara helt förgäves. Nu vet jag, och det är ett helvete.

När hon var alldeles precis klar i tanken pratade vi ofta om livet, om Pappa och Mamma och om hur omvärlden såg på henne och hon försökte desperat att förstå. Det verkade som om hon försökte övertyga sig själv om att den del av hennes verklighet som vi kallade för hennes fantasier faktiskt inte var verkliga. Hon hade så mycket integritet och viljestyrka att hon faktiskt kunde hävda att det var alla vi andra som hade fel och hon som hade rätt. Hon hade faktiskt så mycket integritet och viljestyrka att man stundtals nästan trodde henne. Men det var mycket hennes ögon som övertygade. De var vackra och kloka och ärliga och för Emanuels skull sörjer jag den flicka han aldrig någonsin fick. Fy fan. Ögonen var vackra och kloka som en hunds ögon, och precis hos som hunden bakom hundögonen fanns klokhets, men oförstånd inför allt som var komplext och som inte lät sig beskrivas med ett ord och intonation.

Jag överdriver.

Vi pratade om livet och allt och kom närmre varandra än vad förmodligen någon annan kommit Rina, undantaget Pappa förstås, och det var härligt att få ta så stor del i hennes liv. Hon var ju så fruktansvärt intelligent och skärpt, det var bara förutsättningarna som inte var de rätta. I svaga stunder känner jag att det var vår värld som inte räckte till för henne och att hon gjorde helt rätt i att skapa sig en egen, annan värld som var bättre, som hon själv kunde bo i. Jag önskar bara att jag haft modet eller skarpsinnet att kliva in i den jag också, för inte gillade jag allt som hände och skedde på vår ö. Att leva på vår ö var inte alltid som att leva på en skärgårdsö. På gott och ont, tro mig.

#34

Bakelitglasögon med tjocka bågar som fungerade som skygglappar. Men det var förr. Samma sak med tandkorrigeringen, bettskenan och tandställningen. Genomlidna. Överståndna. Nu var hon fri. Ju galnare desto vackrare hade Stellan sagt och det värsta var att det var sant. Hon var min syster, och jag tyckte om att promenera med henne, bra dagar, då det föreföll som om avståndet mellan verkligheten och fantasin var långt och verkligheten var den värld hon ville leva i.

Då hände det att jag glömde att hon var som hon var. Speciell kan vi kalla det. Och jag funderade inte över att hon verkade vara pinsamt medveten om allt som skedde de dåliga dagarna, allt som jag sade eller gjorde, kunde relatera till det och resonera kring

det och tog upp det och ville prata. Varför sade jag si, varför sade jag så, varför blev jag arg och skrek. Allt ville hon veta.

Allt jag sade när jag blev arg, allt jag gjorde för att jävlas för att jag blev förbannad måste hon ha förstått, måste ha insett att det var därför. Hon måste ha förstått vilken skit jag kunde vara. Jag levde i en illusion som sade mig att vad jag än gjorde tyckte hon att jag var världens bästa bror, att jag var hennes favoritsyskon. Det sade hon ju jämt, men det kunde ju betyda vad fan som helst. Hon hade ju bara mig. Jag tog det för ett utlopp för hennes stundoma svagsinhet, men så här i efterhand slår det mig att det kan vara precis tvärtom.

#35

Det var ren rutin att hon blev kallad, alla sade att vi inte skulle fästa oss så mycket vid det, att man alltid gjorde så efter ett självmordsförsök och att vi istället skulle glädjas åt att självmördare inte var brottslingar enligt svensk lag, oavsett om de lyckades eller misslyckades. Läkarna skulle bara prata med henne, psykologen också, och därifrån skulle de bedöma huruvida det var ofarligt eller inte att släppa ut henne i samhället igen. För att inte göra så stor affär av det hela följde bara Stellan med som sällskap, vi andra stannade hemma och gjorde vårt bästa för att verka så normala som möjligt, gjorde bara normala saker som att hänga tvätt, hugga ved, Pappa fiskade och mammorna lagade en extra god middag som vi skulle ha när hon kom hem.

Jag tror att det var en torsdag, egentligen skulle vi ha ätit ärtsoppa och fläsk för det gillade Pappa, men mammorna hade övertygat honom om att vi skulle äta en stor stek och han hade gått med på det i utbyte mot en tjock sås och bädd av råstekt potatis. Stellan tog passbåten in till Räfsnäs vid elvatiden på förmiddagen och de väntades tillbaka vid femtiden. Sex timmars skådespel alltså.

#36

Läkarens mottagningsrum var dystert och ganska murrigt. Bokhyllorna var i mörkt trä och böckerna var stora, höga, tjocka och hade bruna läderband med guldtext eller var små, djupblå med krusiduller. Skrivbordet var högt och bastant, till vänster två telefoner med sifferskivor och till höger ett pennställ och en ganska behändigt liten skrivmaskin. Fönstret bakom var dolt till hälften av två långgardiner som var uppknutna på två-tredjedelen och fästade i väggen i två krokar fastsatta i träpanelen. Läkaren själv var ung och välklädd under den vita rocken som var ett eller ett par nummer för stor. Han hade ett sådant där sunt leende som var lika bländvitt som Pappas och tog emot med kraftigt handslag och bad oss sitta ned.

”En vacker flicka skall inte behöva skära sig i handlederna för att få uppmärksamhet. Det är inte klädsamt. Det skall inte behöva vara så. Stackars Rina. Det pågår så mycket i hennes kropp just nu, saker förändras, växer, nya tankar, nya drifter. Osäkerheten ingår i kontraktet med kroppsutvecklingen. Ett pubertetens pris, även om jag nog tycker att det är litet väl sent påkommet. Det vore inte första gången en ensam ung kvinna på skärgårdsö fick lida för sin sociala stympning. Att skilja en ung människa från nöjeslivet är som att skilja spädbarnet från dess moder. Både bra och dåligt.”

#37

Jag rusade nedför hela tomten med armarna vevande som Don Quixote-väderkvarnar och kastade mig i vattnet. Varje steg kändes som en evighet, jag förnam alla känslor som man normalt sorterar bort eller ignorerar i verkliga livet. Jag kände hur luftmolekylerna pressades undan av mina ben. För varje millimeter jag kröp närmare bryggan och Rina knuffade jag på miljarder partiklar och gav upphov till oändliga kedjereaktioner. Om det var sant som Pappa sade, att varje atom var som ett eget solsystem förintades galaxhopar för varje sted jag tog, vräktes undan av vinddraget kring min kropp. Om det var sant som Pappa sade att sannolikheten för att det någonstans på alla dessa planeter som atomerna utgjorde fanns andra Rinor och Pappor var lika med ett skulle jag ha dödat tusentals Rinor för att rädda min egen. Allt detta hann jag tänka när jag sprang de åtta metrarna ned till bryggan och kastade mig i vattnet. Pappa hade lärt och dyka i från bryggan, att inte slå i botten hur grunt det än var och att hålla andan länge under vatten.

Jag kastade mig i vattnet och tog tag i henne. Hur var det nu Pappa hade lärt oss att rädda människor i sjönöd? Jag försökte ta henne om livet, det var första gången som jag tryckt mig så nära Rina sedan hon blev fullvuxen.

Hon gjorde våldsamt motstånd, försökte slita sig ur mitt grepp. Hon hostade och rosslade och lät. Jag försökte bända bak hennes armar och för några sekunder sjönk vi och jag fick några rejäla kallsupar och började hosta jag också. Sedan sam vi ett par tre meter in så att jag bottnade och kunde ta tag i Rina och dra upp henne på stranden och lägga ned henne på gräset alldeles framför sjöboden där det luktade Pappa och tjära. Det rann blod från mitt vänsterben. I munnen smaken av adrenalin. Jag andades häftigt och föll ihop bredvid Rina och hela världen skakade i takt med mina pulsslag. Jag omfamnade henne igen, försökte få henne att sluta skaka, ville dela med mig av min värme, kysste henne full med luft och skakade henne, ställde mig upp och vände mig mot mot Storhuset, viftade med armarna för att de skulle komma ned och hjälpa mig, ta ansvaret från mig. Rina grät och hostade. Jag sprang några meter upp på stigen och det droppade röda droppar från mitt ben ned i gräset. Rina kom på fötter och stapplade ut på bryggan igen; hennes kläder satt som en tvångströja runt henne och vid bryggans ände föll hon åter i vattnet och nu hörde jag ropen från andra tomter och andra sidan stranden och jag vände mig och rusade tillbaka på den sommarvarma bryggan som alltid gav bara fötter stickor och kastade mig i efter henne för att dra upp henne igen. Hon kämpade emot med de krafter hon hade kvar, men jag höll henne hårt, pressade henne mot mig så att hennes slag och sparkar blev kraftlösa och tillslut bara grät hon, kapitulerade med kinden mot min axel och hängde på mig som ett litet barn, trots att hon var äldre än jag, lika lång, trots att jag inte var Pappa.

Jag vadade genom vassen med Rina som mitt lindebarn och klev på stenarna upp på stranden där gräset var högt och ovårdat på baksidan av sjöboden där Pappa aldrig klippte och där vattentunnan stod. Jag böjde mig och lade ned Rina på gräset igen och det rann vatten om oss båda och Rinas kläder smällde mot marken av vattnet, som om hon var en isbit som smälte i sommarvärmen, började glida i sitt eget smältvatten ned mot havet igen. Hoppades att hon skulle fastna i en varm ström som förde henne långt ut i vattnet innan hon smälte bort helt och hållet. Hon kurade ihop sig i fosterställning

och jag strök henne över pannan, strök bort det svarta håret ur hennes fräkniga ansikte och om det inte hade varit hon utan en annan kvinna, kanske en av systrarna, om det inte hade varit hon hade jag böjt mig ned över henne och kysst henne på munnen, för det var makten jag hade över henne och de enda medel att trösta som jag kände till. Men det var Rina och det enda jag kunde göra var att sitta där, stryka med handen över hennes hår och ansikte och kinder och säga platta såja som var lika innehållslösa som hon upplevde att hennes eget liv måste vara eftersom hon ville ta det. Det kändes som en evighet; vi låg i gräset tillsammans i den stekande solen och grät tillsammans. En myrstig gick precis genom gräset där vi låg.

#38

Det var tydligen Lina, allt var Linas fel. Efter Linas utskällning ville Rina helt enkelt inte leva längre, ville inte leva i en värld som var som Linas värld, karg och krass och där alla talade illa om varandra och inte lät varandra vara.

Lina var som en häxa, hon tvingade Rina att se världen som hon såg den, hon med sitt uttorkade sköte och sina inskränkta idéer om vad livet egentligen handlade om. Men vi fanns inte till hands att ta hand om Rina när Lina blev som förbytt; det skedde ju bara när de var ensamma. Lina och Rina.

Till slut måste Rina berätta och jag skrev ned det, vi gjorde det tillsammans som en slags terapi och Gud förbjöd att Lina nånsin kommer över texten. Då är det jag som kommer att få gå i sjön. Det är sjukt att man skall behöva vara så rädd för sin egen kusin.

Så här skrev vi:

”När hon var klar med mig, löste mig ur sitt grepp var jag tvungen att springa ut på tomten och kräkas, så illa mådde jag. Jag låg där och hulkade och en salivsträng löpte från mina smala överläppar ned i pölen med mitt maginnehåll som låg framför mig på marken som en sur köttgryta. Jag kände en svettdroppe rinna mellan mina bröst. Jag försökte komma på en enda anledning för mig att stanna kvar i den här världen som vägrade att släppa sitt grepp om mig hur mycket jag än försökte borra mig in i alla andra världar som lockade, världar där gräset var så mycket grönare. Världar utan neutronbomber, världar utan kapprustning. Det fanns en sådan värld där jorden var röd och människorna bodde i samklang i väldiga städer som var sammanbundna med kanaler och där man kurade samman och skyddade varandra i marsstormarna. Men jordvärlden vill inte dela mig med den och just nu fanns det ingenting här som höll mig kvar.

Jag tog av mig skorna och började gå på ostadiga ben ned mot bryggan. Benen gick med mig som om de hade fått egen vilja och sprang allt snabbare och snabbare ned mot vattnet för att inte låta mig tänka om eller ändra mig. Mina långa, smala ben som också längtade efter att få vandra på den röda jorden miljoner kilometer närmare solen. Jävla Lina tänkte jag att jag skulle tänka det sista jag tänkte och plötsligt omfamnades jag av det bräckta östersjövattnet som trängde in i mig, genom min mun och näsa så att jag hostade, automatiskt kippade efter andan, automatiskt började plaska och frusta som om jag försökte kämpa mig upp till ytan fast det var ned mot botten som jag egentligen ville komma. Spände benen så att det bultade i dem och

jag var övertygad om att jag skulle få blodproppar. Kände blåleran under de nakna fotsulorna, tångruskorna som smekte mig genom jeanstyget. Pressade ut luften ur lungorna och placerade en hand på mitt huvud, mitt i mitt blöta svarta hårsvall och tryckte ned mig under vattenytan. Närsomhelst skulle reflexerna tvinga mig att andas och lungorna skulle fyllas med vatten. Hela den vackra Rina skulle sjunka mot botten, ta in vatten tills hon blev alldeles överfylld. Mina jeans stramade åt kring låren och vadera som om också de kämpade emot mig. Om jag någonsin var tudelad var det nu. Det är sant det som Jan säger: rädslan är en farsot. Mina krafter svek mig och nästa gång lungsäckarna spände upp sig sög de in luft. Handen svek mig, höll mig inte nere. Kampen mellan kroppen och själen. Vann själen fick skiljdes den från kroppen, kroppen skulle sjunka mot botten och själen skulle stiga mot ytan, som Ulrikas själ ungefär. Men inte i syfte att nå himlen, utan en liten punkt på den, den röda jorden. Om kroppen var starkare skulle jag vara kvar här en tid, till nästa möte med Lina. Då kunde jag försöka igen.”

Jag är rätt nöjd med formuleringarna själv.

#39

Så här är det. Det blir inte bättre än så här:

”Budapest. Jag bodde en sommar nere vid vattnet, jag hade tagit tjänstledigt för att skriva. Solen spejade sina strålar i mig som gudarnas grymmaste jaktfalk och jag höll mig till skuggorna, vandrade ensam på de mindre befolkade bakgatorna. Budapest. Jag har aldrig sett så mycket smärta som jag sett i Budapest. Flickorna på esplanaderna har tomma, döda ögon. Vissa av dem är halta. Och det var bara jag som förstod dem, och de drevs till mig. De flockades runt mig och det blev ett stående skämt bland mina amerikanska långturistande grannar: ”Där kommer den där svenska författaren med sin svärm av tonårshoror.” De lek sig av skratt. I mina drömmar spettar jag dem, lägger dem i marinad och grillar dem sedan i 3-4 minuter över öppen eld. Det ska de fan ha, de USA-sörnen. Vietnam. Guatemala. Timmy McVeigh i frälsarkofta, hans händer fastspikade vid förgiftningsbordet. God, Guns and Gasoline. Men var gömde sig kommunismens fiende och frihetens förkämpe 1958? Man sålde det ungerska folket till djävulen. Blandfärs för åtta kronor kilot. Ja jävlar. Hösten var på väg. Nadja hade sålt all gymnutrustning, och jag visste att snart måste jag hem, till barnen, till Barbro, till Luntmakargatan 7. Jag startade bilen och den spann som en misse, jag klappade den, hoppla, och tillsammans brände vi av längs den eviga randen av pilträd vid Donaus kant. I Bayern ligger en man och hans Jack Russel-terrier under en BMW i ett garage. Ett brett leende spelar över mannens korriga små läppar. Båda har stora kulhåll i magen. Jag tycker inte om att vara på väg mot Bayern.”

#40

Det är klart att det pratades. Det var en ö. Det var en ganska liten ö. Det var två kvinnor och en man under samma tak. Det är klart att det pratades. Det borde inte göra någon förvånad. Är du man har du redan tänkt tanken.

Jag tror inte att Pappa lät sig bekommas det minsta. Det fanns alltid möjlighet att vrida situationen så att den passade. En man med två kvinnor under samma tak luktade osedlighet i de inavlade skärgårdsbornas intorkade hjärnor; en man med två kvinnor under samma tak som inte förlät sig åt osedlighet var ingen riktig karl.

De som kände Pappa visste förstås hur det verkligen förhöll sig och då fanns det heller inget behov att tala om det, åtminstone inte när vi var närvarande. Vi visste ingenting, funderade inte. Det var förr, och tanken på sex var inte född ännu. Åtminstone inte för oss. För oss var det inget konstigt med en pappa och två mammor under samma tak. Det hade alltid varit så, det var naturligt. Jag funderade aldrig över att Lina och Stellan var faderlösa sju månader om året. Efteråt ter det kanske sig litet konstigt, men jag tror att Pappa alltid var så närvarande att det aldrig kändes faderlöst. Så här i efterhand kan jag faktiskt inte komma ihåg en enda situation där Stellan och Linas mamma är med men inte Pappa. Märkligt, egentligen. Det kan inte vara så, minnet lurar mig, stoppar in en Pappa i varje minnesbild av köket i lägenheten på nedre botten på Luntmakargatan 7. Pappa arbetade, arbetade över. Han kan omöjligt ha varit med jämt, men i minnet är han alltid det, alltid närvarande jämt. Precis som i barndomstankarna där Pappa är med överallt, i månlandaren, i flygplanen under kriget, i teve, överallt. Till viss del säkert på grund av lögnerna. Eller kanske rövarhistorier är ett bättre namn? För meningen var väl aldrig att vi verkligen skulle tro honom och lägga det så på minnet? Han var väl bara mån om att få vara det för oss som han ville vara, stålman, riddare, astronaut. Förstod aldrig att det räckte gott med att vara bara Pappa och Polis. Stoppade in sig själv överallt. Kanske är det därför jag har fortsatt. Fortsatt att stoppa in Pappa överallt. Luntmakargatan 7. Fotbolls-vm. Kanske är det jag själv som har konstruerat alla lögnerna om Pappa i efterhand? Det verkar ju löjligt att han har berättat så märkliga lögner som är så lätta att genomsåda, eller hur? Jag menar, Pappa bakom spakarna på Apollo 11. För oss då hade det ju varit lika spännande om han varit bakom ratten på en rallybil, och det kunde ju vara sant. Var han verkligen så omdömeslös, Pappa?

#41

Själva månlandningskvällen har liksom etsat sig fast i mitt minne, själva den dramatiska landningen, Linas honungsmjölk, ostsmörgåsar och Rina. Eller om det var litet senare.

Kära syster,

nedan finns ett antal rutor som representerar händelser i äventyret, eller scener om man så vill. Det här rollhäftet har försökt förmedla hur din roll har upplevt dessa händelser. I varje ruta finns instruktioner samt ett antal nummer på texter som beskriver din rolls upplevelse av händelsen. Läs igenom texterna igen och skriv sedan i rutan en kort sammanfattning av hur du har uppfattat händelsen. Vad tänker Rina? Vad känner Rina? Ibland kan det vara bra att också kortfattat beskriva händelseförloppet.

Det är bara du som skall läsa texterna så skriv på det sätt som passar dig bäst. Det är utifrån detta material som äventyret sedan kommer att spelas, så det är viktigt att du inte hastar igenom detta moment utan verkligen ger det den tid det tar. Var inte orolig för att du kommer att missuppfatta någonting, för det är inte så det fungerar. Om du har "missuppfattat" hur någonting skedde så är det precis på samma sätt med din roll – hon minns det helt enkelt "fel".

Var inte rädd för att bre på i din sammanfattning eller föra in nya saker; rolltexterna som du har läst är inte på något sätt uttömmande, utan snarare vad Rina mindes när jag intervjuade henne. Detaljer eller hela händelser har utelämnats av utrymmesskäl. Det enda du behöver tänka på är skillnaden mellan att föra in detaljer och att plötsligt föra in saker som helt ändrar spelets förutsättningar för alla roller, t.ex. att "Pappa förgrep sig på Rina". Det är alltså detaljerna vi är ute efter, *inte* omstörtande händelser.

Vissa händelser saknar helt motsvarande texter. Lämna dem tomma. Det är inte nödvändigtvis så att alla händelser spelas.

Om du undrar någonting, har problem med att förstå en text eller har hittat ett fel i ditt rollhäfte skall du inte tveka att komma och prata med någon av *Alexander, Jan* eller *Tobias*.

Tack för ordet,

Petter

Symbolförklaring

Sittande spel, d.v.s. spelet pågår i realtid i Barnens hus.

Stående spel, d.v.s. spelet pågår inte i scenariots verklighet. Spelet börjar sittande och blir stående då man kommit till en punkt i spelet då det känns befogat att "ställa sig upp".

Monolog. Lina berättar för en fiktiv åhörare/åhörarskara om en situation, en känsla, etc. Fungerar som ett stående spel med en viktig skillnad: monologerna hålls stående helt stilla; de som inte håller monologer men som ändå är en del av spelet måste konstant röra sig.

Pappas begravning

Textavsnitt: 1-5, 14, 25, 26

Det enda bedövningen som hjälper är att minnas; att fly tillbaka till förr i tiden då Pappa var i liv. Nu står jag här ensam med Rina, ja mammorna också förstås, utan Pappa att hjälpa mig. Nu är jag familjens "överhuvud". Hur i helvete skall detta gå? Jag kan inte föreställa mig hur det kommer att bli här utan Pappa i framtiden – tomt förstås, men överlag. Jag kan inte tänka mig husen utan Pappa. Vem skall nu krydda brännvin, samla på Evert Taube-LP:s och allt? Polisbåtens rytmiska dunkande som väcker mig på morgnarna; aldrig mer. Jag känner mig inte mogen att bära allt detta nya ansvar. Här sitter jag i barnens hus med Rina som undrar var Pappa är. Vi måste på något sätt förklara för henne vad som har hänt – hon kommer att gå i bitar när hon väl förstår.

Petter och Rina

Textavsnitt: 32, 33, 34

Hur är det egentligen att bo hemma när man är trettio och hemvärda sin något äldre syster? Hur är det egentligen att aldrig få någon skrivro? Hur är det egentligen att kliva upp på morgonen och upptäcka att havregrynen är slut – för det är de. En dålig dag då Rina inte ens anstränger sig. Hur skall du ens få dina kusiner att börja förstå?

Pappa får sjukdomsbeskedet & Pappa på lasarettet

Textavsnitt: 9, 23, 31

Vi satt och spelade svälta räv och telefonen ringde. Pappa försvann utan ett ord, vi blev oroliga. Efter tre timmar kom han tillbaka. Det var hemskt. Vi visste inte vad vi skulle göra. Hur talar man om något sådant? Hur förhåller man sig till hela situationen? Man kan ju inte precis vakna varje morgon med inställningen att man måste göra så mycket som möjligt av dagen som ligger för ens fötter. Då blir man ju tillslut galen och går varandra på nerverna. Hur klarar man av att bara fortsätta att leva normalt?

Nattvak hos Pappa

Textavsnitt: 11, 30, 26, 40

Nervöst prat. Inget svar. Mer neröst prat. Lina är på lasarettet och tittar till Pappa och det är outhärdliga timmars väntan på henne i Barnens hus på tomtens framsida. Tårar som rinner. Rina förstår ingenting. Trots att de pratat om det så många gånger. Genom fönstret tycker jag mig se ett stjärnfall. Såg du, Petter? Rina?

Stellan är Pappas favvo

Textavsnitt: 27-29

*Du låtsas vara Pappa. Pappa tyckte bäst om Stellan iallafall. Och då kunde det låta så här, eller på tusen andra sätt. Stellan var en Pappamagnet och attraherade Pappa så mycket att man aldrig fick så mycket Pappa när Stellan var i närheten. Du talar till en imaginär Rina, Lina, Petter eller Stellan. Och Stellan är ju din favorit. **För nu är du Pappa.** Och då kan det låta så här.*

Läkarutlåtande om Rina

Textavsnitt: 33, 35, 36   **Obs! Rina spelas av Lina.**

*Du är läkaren. Du vill veta om Rina är frisk nog att släppas ut igen, om hon är redo att anpassas till verkligheten igen. **Bara res dig upp helt plötsligt och var läkaren,** ta emot Stellan som kommer med Rina och skaka hand. Psykologen är också där.*

Disko i Danmark

Textavsnitt: 16-18

Det var den lyckligaste tiden i mitt liv, resorna när vi var fria, själva, vi upptäckte vårt eget Europa. Det var alltid ett sådant jävla ös! ÖS! Vi tog oss långt ut i förorten och sedan rusade vi in till stadskärnan, dansade och drack. Det var alltid ett sådant jävla tryck! Det hade blivit jobbigt. Jag behövde ett piller för att komma upp på morgonen, ett för att komma i säng, ett för att orka bråka med Rina och så vidare. Danmark svämmade över av piller, små och stora och billiga och allt vad jag kunde drömma om.

Pappa och Paul Petersen

Textavsnitt: 22

Pappa älskade den där låten. Fram tills alldeles nyligen hade jag ett kristallklart minne av att Paul Petersen satt i vårt kök och skrev den där låten om Pappa och att Pappa myste. Skulle Pappa ha känt Paul Petersen? Skulle Paul Petersen ha kommit till oss och skrivit sin smöriga låt om Pappa. Jag kunde den där låten utantill. Undrar om det var en av Pappas många lögner. Förmodligen. Vad minns Stellan och Lina av det där?

Pappas födelsedag

Textavsnitt: 6, 24

Litet småberusad, åtminstone inbillat påverkad. Fabror Antons tal var precis lika grandios som vanligt. Det var när jag först hörde farbror Anton tala som jag bestämde mig för att bli författare. "Tal till Alex och sommaren", det är inspirerande. Under kaffet skall jag be honom titta på några småtexter och kommentera litet. Han är visserligen ingen bokmal, men ändå. Han är en underbar människa, och på något sätt är det för honom och för Pappa som jag skriver mina texter. De är min tilltänkta målgrupp.

Apollo i trädgården

Rina pratade jämt om den där gången då de landade på månen, hon och Stellan. Ibland är jag inte riktigt medveten om hon verkligen tror att de var på månen eller om hon minns att det bara var en lek. Stellan var ett återkommande samtalsämne. Ibland blev jag nästan orolig. För vadå? Jag försökte få henne att berätta, men det var nästan lönlöst. Hon kunde heller inte tänka sig att "leka" med mig heller.

Jag tror jag förstår henne: det är inga lekar, det är verkligen hon som vill bort från oss och den här världen som hon inte trivs i. Det är hon som skapar sig en egen värld att leva i. Det är inga lekar, det är ren och skär eskapism.

Lina och Petter

Textavsnitt: 20, 21, 33

Fy fan vad hon kunde stampa på folk. Hon hade ett sätt som gjorde att det var svårt att säga emot. Svårt att veta vad det var. Något läskigt. Jag ville inte ge upp Rina, men måste jag? Hon hade rätt i mångt och mycket och vad hade jag egentligen för vettiga anledningar att behålla henne hos mig? Mindes Pappas varning.

Rina går i sjön

Textavsnitt: 8, 37, 38

Du låtsas att du är Rina. Hur upplevde Rina sitt självmordsförsök? Visst var det bara ett rop på hjälp, hon ville bara bli uppmärksammas? Inte var det något fel på henne egentligen! Hon var bara ensam! Hon blev populär så fort, var inte van! Kände inte igen sin egen spegelbild! Rättfärdiga Petters räddning trots att Rina stretade emot. Var det inte egentligen Linas, Stellas, mammornas fel? Vad hade spelat in? Stellas vansinniga upptåg och eviga rymdsnack. De hade tutat henne full med tankar som inte var sunda – fick henne att längta efter rymden och bättre världar. Kanske var allt Pappas fel?

Jul i Granhamn

Textavsnitt: 10

Alla aktiviteterna med Pappa. Vi gick mellan öarna på isen trots att det var livsfarligt. Pilkade genom uppborrade hål. Hämtade julgran i skogen fast man kanske inte fick. Pappa köpte en bok om att skriva till mig och som vanligt överöstes Stellan och Rina med böcker om rymden. Det är litet synd att jag inte tyckte att rymden var så där fantastiskt spännande. Jag skulle gärna ha velat ha det som Stellan och Rina, jag också.

Pappa på band

Textavsnitt: 40

Pappas röst hittar hit också. Du vet att Pappa spelar in, du har hittat bandet, du har lyssnat på hans olika inlägg, du vet vad han säger, du vill berätta. Alla de andra borde också få veta, du vill ha deras beröm, vill lapa i dig deras komplimanger.

Månlandningen

Textavsnitt: 41

Ja, om en stund. Vänta litet. Men visst. Det låter som om någonting som Pappa hade velat. Låt oss bara sitta här en stund. Är det någon som känner för att, typ, läsa en bön eller säga några ord först. Men sedan laddar vi videon med ett band – månlandningen var ju ändå Pappas evangelium.

My Dad

(Paul Petersen)

*He isn't much in the eyes of the world
He'll never make history
No, he isn't much in the eyes of the world
But he is the world to me*

*My dad, now here is a man
To me he is everything strong
No, he can't do wrong, my dad*

*My dad, now he understands
When I bring him troubles to share
Oh, he's always there, my dad*

*When I was small I felt ten feet tall
When I walked by his side
And everyone would say "That's his son"
And my heart would burst with pride*

*My dad, oh I love him so
And I only hope that some day
My own son will say
My dad... ..now here is a man*